

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပြုစီရင်တော်မူသော

သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီကျမ်း မာတိကာ

ပဏာမ

ဝါဒနိဂ္ဂဟပါဠိ

ဝါဒနိဂ္ဂဟနိဿယ

ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကြောင့်စိတ်ကောင်းဆန္ဒဝီရိယများမဖြစ်နိုင်ပုံ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကြောင့် သူတော်တရား ပျက်ပြားနိုင်ပုံ

ပြုလုပ်ဖွယ်မရှိ အကိရိယဖြစ်နိုင်ပုံ

ကမ္မဿကာကို ရှင်းပြခြင်း

သာဓနီယဌာနကြီး ၃-ပါး

ကမ္မဿကာစသော ၅-ပါး

ပစ္စုပ္ပန်၌ ကမ္မဿကာစသည်ငါးပါး

ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒနိဂ္ဂဟ

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ

ကမ္မဿကာဝါဒ

အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပြဆိုခြင်း

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌အကျိုး

အတ္တနှင့် အနတ္တ

အတ္တနိယကို ပြဆိုခြင်း

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ၅-ပါး

နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အစီအရင်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အစီအရင်

ဝိပဿနာဉာဏ်အစီအရင်

နိဂုံးဝါထာများ

သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်း မာတိကာ ပြီး၏။

စာအုပ်

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗန္ဓေယျေ၊ တဏှာသောတေန ဝါဟိတေ။

သတ္တေ နာယက တာရေသိ၊ ဘဂဝန္တဿ တေ နမော။

နာယက၊ လူသုံးပါးတို့၏ ရှေ့သွားခရီးညွှန် ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗန္ဓေယျေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့ယှက်တုပ်နှောင်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ တဏှာ သောတေန၊ တဏှာ ပင်လယ် ရေယဉ်ကျယ်သည်၊ ဝါဟိတေ၊ ကမ်းလမ်း မမြင်ဆုံးမထင်အောင် အစဉ်တစ်စိုက် မျှောအပ်ကုန်သော၊ ဝါ တဏှာ သောတေန ဝါဟိတေ၊ တဏှာ ရေအလျင်ဖြင့် အစဉ်မျော၍ နေကြကုန်သော၊ သတ္တေ၊ ပုထုဇ္ဇန်နွယ် ပေါယယ်များစွာ သတ္တဝါတို့ကို၊ တုံ၊ ရှင်ပင်ဘုရားသည်၊ တာရေသိ၊ သင်္ဘောမဂ္ဂင် ရထားယာဉ်ဖြင့် ဆယ်တင် ကယ်မတော်မူပေ၏။ ဘဂဝန္တဿ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော၊ တေ၊ ရှင်ပင်ဘုရားအား၊ နမော၊ ဝပ်တွားညွတ်ကျိုး ရှိခိုးဦးနှိမ်ပါ၏။

ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီပါဌ်၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနားလည်နိုင်ကြစေရန် မြန်မာဘာသာ စကားပြေ သက်သက်ဖြင့် ရေးသားရမည်ဟူသော ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော် မြတ်ကို ပန်ဆင်ခံယူသည် ဖြစ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာစကားပြေ သက်သက်ဖြင့် ရေးသားပေးအံ့သတည်း။

ဝါဒနိဂ္ဂဟပါဠိ

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသ

တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ယာနိ ပဏ္ဍိတေဟိ
သမနုယုပ္ပိယမာနာနိ သမနုဂါဟိယမာနာနိ သမနုဘာ သိယမာနာနိ ပရမ္ပိ
ဝါ ဝ ဂန္ဓာ အကိရိယာယ သဏ္ဌဟန္တိ။

ကတမာနိ တိဏိ ?

၁။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော
ဧဝံဒိဋ္ဌိနော “ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ
ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ ”တိ။

၂။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော
ဧဝံဒိဋ္ဌိနော “ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ
ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရနိမ္မာနဟေတူ ”တိ။

၃။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော “ ယံ
ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ
ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ အဟေတုအပစ္စယော ” တိ။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟ

၁။ (က) တကြဘိက္ခဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော “ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပိုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ ” တိ၊ ဘျာယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ “ သစ္စံ ကိရ တုမေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒိနော၊ ‘ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပိုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ ’ တိ၊ တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ “ အာမာ ” တိ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဘျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ-

(ခ) “ တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိပါတိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ အဒိန္နာဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ အဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ မုသာဝါဒိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ ဝိသုဏ ဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ ဖရုသဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ သမ္မပ္ပလာပိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတူ၊ အဘိဇ္ဈာလုနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေကတဟေတူ ” တိ။

(ဂ) ပုဗ္ဗေကတံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ န ဟောတိ ဆန္ဒော ဝါ ဝါယာမော ဝါ “ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယ ” န္တိ။

(ဃ) ဣတိ ကရဏီယာကရဏီယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဗ္ဗိယမာနေ မုဋ္ဌဿတိနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ န ဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(င) အယံ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ တေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒီသု ဧဝံ ဒိဋ္ဌိသု ပဌမော သဟဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ

၂။ (က) တဏှ ဘိက္ခုဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒီနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော “ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရနိမ္မာနဟေတူ ” တိ။ ဘျာ. ဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ “ သစ္စံ ကိရ တုဗ္ဗေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒီနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရနိမ္မာနဟေတူ ’ တိ ” ၊ တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ “ အာမာ ” တိ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဘျာ. ဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ-

(ခ) “ တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိပါတီနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ အဒိန္နာဒါယီနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ အဗြဟ္မ စာရိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ မုသာဝါဒီနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ ပိသုဏဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ ဖရုသဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ သမ္ပပုလာပိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ အဘိဇ္ဈာလုနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဘဝိဿန္တိ ဣဿရနိမ္မာန ဟေတူ ” တိ။

(ဂ) ကုဿရနိမ္မာနံ ခေါ် ပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ န ဟောတိ ဆန္ဒော ဝါ ဝါယာမော ဝါ “ ကုဒံ ကရဏီယံ ကုဒံ အကရဏီယံ ” ဟိ။

(ဃ) ကုတိ ကရဏီယာကရဏီယေ ခေါ် ပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလတ္တိယမာနေ မုဋ္ဌဿတီနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ န ဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(င) အယံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒီသု ဧဝံဒိဋ္ဌိသု ဒုတိယော သဟဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။
ကုဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ

၃။ (က) တတြ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒီနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော “ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတုအပစ္စယာ ” တိ။ ဘျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ “ သစ္စံ ကိရ တုမေ အာယသ္မန္တော ဧဝံဝါဒီနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ‘ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အပစ္စယာ “ တိ ” ၊ တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ “ အာမာ ” တိ ပဋိဇနန္တိ။ ဘျာ. ဟံ ဧဝံဝါဒါမိ-

(ခ) “ တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိပါတိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အဒိန္နာဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ မုသာဝါဒီနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ ပိသုဏဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ

အဟေတုအပစ္စယာ၊ ဖရုသဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ သမ္မပ္ပလာပိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အဘိဇ္ဈာ လုနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဘဝိဿန္တိ၊ အဟေတုအပစ္စယာ” တိ။

(ဂ) အဟေတုအပစ္စယံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ န ဟောတိ ဆန္ဒော ဝါ ဝါယာမော ဝါ “ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယံ” န္တိ။

(ဃ) ဣတိ ကရဏီယာကရဏီယေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလတ္တိယမာနေ မုဋ္ဌဿတီနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ န ဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(င) အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒီသု ဧဝံဒိဋ္ဌိသု တတိယော သဟဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် တိကနိပါတ် တိတ္ထာယတနသုတ် နှာ-၁၇၄-၆)

ဝါဒနိဂ္ဂဟနိဿယ

ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့ ။ တိတ္ထာယတာနာနိ၊ တိတ္ထိ၏ ဖြစ်ပွားရာ တို့သည်၊ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော သုံးပါးတို့တည်း။ ယာနိ၊ အကြင်တိတ္ထိ ဖြစ်ကြောင်း ၃ပါးတို့သည်၊ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိသော သူတို့သည်၊ သမနုယုဋ္ဌိယ မာနာနိ၊ ကောင်းစွာ စိစစ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ သမနုဂါဟိယမာနာနိ၊ ကောင်းစွာ သက်ဝင် စူးစမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊

သမနုဘာသိယမာနာနိ၊ ကောင်းစွာ ဆွေးနွေး ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ပရမ္ပိဝါ၊ အတိုင်းထက် အလွန်သို့လည်း ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍၊ အကိရိယာယ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန် အလို့ငှါ၊ ဝါ တစ်စုံတစ်ခု ပြုဖွယ်မထား အလကားနေရန် အလို့ငှါ၊ သဏ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။

တီဏိ၊ သုံးပါးတို့ ဟူသည်၊ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း ဟူမူကား-

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ

၁။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော၊ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သော သူတို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒတည်း။

ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ

၂။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူ

သဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ပြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်ဖြစ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သောသူတို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ဣဿရ နိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒတည်း။

အဟေတုအပစ္စယဒိဋ္ဌိ

၃။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိစ္ဆိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ အဟေတုအပစ္စယာ၊ ဇနကအကြောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘက အကြောင်းမဖက်သက်သက် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆို ဟောကြားလေ့ ရှိကုန်သော ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော၊ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သော သူတို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဟေတု အပစ္စယဝါဒတည်း။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော၊ တိတ္ထိဝါဒသုံးပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့် ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

၁။ (က) တကြ၊ ထိုဝါဒ ၃-ပါးတို့တွင်၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုတိ၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင် မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သော၊ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူဝါဒ ရှိကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ ပြောကြားမြွက်ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား-

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ အယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကို လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်း ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟူ၍၊ တုမေ၊ သင်တို့သည်၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့ပြောကြားလေ့ ရှိကုန်သည်၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သည်။

သစ္စံ ကိရ၊ မှန်ကြကုန်သလော၊ ဧဝံ ဤသို့၊ မေ၊ ငါဘုရားသည်၊ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း၊ စုံစမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ တေ၊ ၈၊ ထိုပုဋ္ဌကတဟေတုဒိဋ္ဌိ အယူ ရှိသော သူတို့ကလည်း၊ အာမာတိ၊ ဩဝါဒ-ဟုတ်ပါကုန်၏၊ ဟူ၍၊ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား-

(ခ) တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သင်တို့အယူ မှန်ပါတပြီးကား။ ပုဋ္ဌကတ ဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်၊ ပါဏာတိ ပါတိနော၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်၊ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်၊ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ ပိသုဏဝါစိနော၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆို လေ့ရှိသော သူတို့ သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဋ္ဌကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊

ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ အဘိဇ္ဈာလ နေ၊ ငြိစူ စောင်းမြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည် ဘဝိဿန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပမ်း လိုသော စိတ်ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသော အယူရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ငါဘုရား ဆိုတော်မူ၏။

(ဂ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ခေါ ပန၊ စင်စစ်၊ ပုဗ္ဗေကတံ၊ ရှေးကကံကို သာလျှင်သာရတော၊ အမြတ်တနိုး အားကိုးတစ်ခု အမှန်ပြုသဖြင့်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည် စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့အား၊ ဣဒံ၊ ဤအမှု ကိစ္စကို၊ ကရဏီယံ၊ မချွတ် ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို၊ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဆန္ဒော ဝါ၊ အာသာ ဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယာမော ဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လ ဝီရိယသည် လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

(ဃ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ခေါပန၊ စင်စစ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှု ကို၊ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သော အားဖြင့်၊ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသော အားဖြင့်၊ အနုပ လမ္ဘိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်၊ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိလွှတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးကြကုန်လျက်၊ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက် မရှိကြကုန်ဘဲ၊ ဝိဟရတံ၊ နေကြကုန်သော သူတို့အား၊ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး၊ သဟဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တရားနှင့်လျော်သော၊ သမဏဝါဒေါ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းအေး

စေနိုင်သော သူတော်သူမြတ်တို့၏ အယူဝါဒသည်၊ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(င) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ခေါ၊ ဤသို့ပြောဆို နှိပ်နင်းခြင်းသည်၊ ဧဝံ ဝါဒီသု၊ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ ရှိကုန်သော၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိသု၊ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၌၊ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော၊ သဟ ဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော၊ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူရှိသောသူတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

၂။ (က) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ တဏှ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါဒ ဂုဗ္ဗါးတို့တွင်၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘော ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ ဣဿရနိမ္မာန ဟေတုတိ၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှု ကြောင့် ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဧဝံဝါဒီနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သော၊ ယေ တေ သမဏ ဗြဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုဣဿရနိမ္မာနဟေတု အယူရှိကုန်သော သူတို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဤသို့ပြောကြား မြွက်ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား-

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံ ကိစ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိမ္မာန ဟေတုတိ၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့် ဖြစ်၏ဟူ၍၊ တုမေ၊ သင်တို့သည်၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သည်။ သစ္စံ ကိရ၊ မှန်ကြကုန်သလော။ ဧဝံ၊ ဤသို့မေ၊ ငါဘုရားသည်၊ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်းစုံစမ်း အပ်ကုန် သည်ရှိသော်၊ တေ စ၊ ထိုဣဿရ နိမ္မာနအယူရှိသောသူတို့ ကလည်း၊ အာမာတိ၊ ဪဟုတ်ပါကုန်၏ ဟူ၍၊ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဧဝံ ဝါဒါမိ၊ ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား-

(ခ) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သင်တို့ အယူမှန်ပါတပြီးကား၊ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူခိုးတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထား မှုကြောင့်၊ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော

သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်း ထားမှုကြောင့်၊ ပိသုဏဝါစိနော၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆို လေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆို လေ့ရှိသော သူတို့ သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်း ပေါ့ပျက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြူစောင်းမြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရား ဖန်ဆင်းထားမှုကြောင့်၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပမ်းလိုသော စိတ်ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဖန်ဆင်း ထားမှုကြောင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ အယူမှားသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကုတိ၊ ဤသို့ငါဘုရား ဆိုတော်မူ၏။

(ဂ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ခေါ် ပန၊ စင်စစ်၊ ကုဿရနိမ္မာနံ၊ ကုဿရ နိမ္မာနဝါဒကိုသာလျှင်၊ သာရတော၊ အမြတ်တနိုး၊ အားကိုးတစ်ခု အမှန်ပြုသဖြင့်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည်စွဲလန်း ကြကုန်သော၊ သူတို့အား၊

ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို ကရဏီယံ၊ မချွတ်ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဆန္ဒော ဝါ၊ အာသာ ဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယာမော ဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လ ဝီရိယသည် လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

(ဃ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ခေါ် ပန၊ စင်စစ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ် မှုကို၊ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သောအားဖြင့်၊ ယေတတော၊ ခိုင်မြဲသော အားဖြင့်၊ အနုပလတ္တိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်၊ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါးကြကုန်လျက်၊ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့် အရှောက် မရှိကြကုန်ဘဲ၊ ဝိဟရတံ၊ နေကြကုန်သော သူတို့အား၊ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးသီး၊ သဟဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တရားနှင့် လျော်သော၊ သမဏဝါဒေါ၊ သူတော် သူမြတ်တို့၏ အယူဝါဒသည်၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

(င) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ခေါ်၊ ဤသို့၊ ပြောဆိုနှိပ်နင်း ခြင်းသည်၊ ဧဝံဝါဒီသု၊ ဤသို့ ဣဿရနိဗ္ဗာန ဝါဒရှိကုန်သော၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိသု၊ ဤသို့ ဣဿရနိဗ္ဗာန အယူရှိကုန်သော၊ သမဏဗြဟ္မဏေသု၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၌၊ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော၊ သဟဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော၊ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း သည်၊ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

၃။ (က) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ တဩ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါဒ ၃မျိုး တို့တွင်၊ အယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စု သည်၊ ယံ ကိစ္ဆိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု၊ သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု၊ ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ အဟေတု၊ အပစ္စယာ တိ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဟောလေ့ ရှိကုန်သော၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သော၊ ယေ တေ သမဏဗြဟ္မဏာ၊ အကြင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန် ၏။ တေ၊ ထိုအဟေတု၊ အပစ္စယ အယူရှိကုန်သော သူတို့သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ၊ ချဉ်းကပ်၍၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဤသို့ ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား-

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်၊ ယံ ကိစ္ဆိ၊ အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှု၊ သုခ ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲမှု၊ ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသံဝေ ဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်၊ အဟေတု၊ အပစ္စယာတိ၊ အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏ ဟူ၍၊ တုမေ၊ သင်တို့သည်၊ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာ ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန်သည်။ သစ္စံ ကိရ၊ မှန်ကန်သလော၊

ဧဝံ၊ ဤသို့မေ၊ ငါဘုရားသည် ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ရှိသော်၊
တေ၊ ထိုအဟေတု၊ အပစ္စယအယူရှိသော သူတို့ ကလည်း၊ အာမာတိ၊
ဪ-ဟုတ်ပါကုန်၏ ဟူ၍၊ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထို
အဟေတု၊ အပစ္စယဒိဋ္ဌိတို့ကို အဟံ၊ ငါဘုရားသည် ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့
ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား-

(ခ) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သင်တို့အယူ
မှန်ပါ တပြီးကား။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊ အကြောင်း တစ်ခုမျှမရှိဘဲ၊
ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်၊
ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ
မရှိဘဲ၊ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊
ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ
မရှိဘဲ၊ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော
သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊
အကြောင်းတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို
ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊
အပစ္စယ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊ ပိသုဏဝါစိနော၊ ချောပစ်
ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊
ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော
သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယ၊ အကြောင်း
တစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို

ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှမရှိဘဲ၊ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြိစွ စောင်းမြောင်းလေ့ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊ ဗျာပန္န စိတ္တာ၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပမ်းလိုသော စိတ်ရှိသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု၊ အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနော၊ အယူမှားသော သူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ငါဘုရား ဆိုတော်မူ၏။

(ဂ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်၊ အဟေတု အပစ္စယံ၊ အဟေတုအပစ္စယဝါဒကို၊ သာရတော၊ အမြတ်တနိုး အားကိုး တစ်ခု အမှန်ပြုသဖြင့်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည်ကုန်သော သူတို့အား၊ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို၊ ကရဏီ ယံ၊ မချွတ် ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို၊ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဆန္ဒော ဝါ၊ အာသာ ဆန္ဒသည် လည်းကောင်း၊ ဝါယာမော ဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လ ဝီရိယသည် လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို၊ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သောအားဖြင့်၊ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသော အားဖြင့်၊ အနုပလတ္တိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါးကြကုန်လျက်၊ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက် မရှိကြကုန်ဘဲ၊ ဝိဟရတံ၊ နေကြကုန်သော သူတို့အား၊ ပစ္စတ္ထံ၊ အသီးအသီး၊ သဟဓမ္မိကော။ တရားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တရားနှင့်

လျော်သော၊ သမ္မတနိုင်ငံ၊ သူတော် သူမြတ်တို့၏ အယူဝါဒသည်၊ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(င) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ အယံ ခေါ၊ ဤသို့ ပြောဆိုနိုင်ရန်
ခြင်းသည်။ ဧဝံဝါဒီသု၊ ဤသို့ အပစ္စယဝါဒ ရှိကုန်သော၊ သမ္မတ
ဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော၊
သဟဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်း
သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၏
နိဿယ ပြီးပြီ။

ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါး

ဤလောက၌ မှားယွင်းချွတ်ချော်သော အမြင်ရှိသော ဒိဋ္ဌိတို့သည်
သုံးပါးရှိကုန်၏။ သုံးပါးဆိုသည်ကား-

(၁) ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ

(၂) ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ

(၃) အဟေတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိမျိုး

ဤသုံးပါးတို့တွင် အကြင်ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ဤလောက၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှ တို့သည် ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာလည်း မဟုတ် ဆင်းရဲလည်း မဟုတ်သော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို လည်းကောင်း၊ ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှု ဟူသမျှသည် ရှေးရှေးသော ဘဝတို့က ပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်း သက်သက်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်၏။ ဤအယူဝါဒသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒ မည်၏။

ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိမျိုး

အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ဤလောက၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှု ဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရသော ဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ဤအယူဝါဒ သည် ဣဿရ နိမ္မာနဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒ မည်၏။

အဟေတုအပစ္စယဒိဋ္ဌိမျိုး

အကြင်ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ဤလောက၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှု သုခကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်းကောင်း၊ ခံစားကြ ရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှု ဟူသမျှ သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဇနကဟိတ်အကြောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘကပစ္စည်း အကြောင်းဟူ၍ မရှိ၊ ပကတိအလိုလိုသာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြ ကုန်၏။ ဤအယူဝါဒသည် အဟေတု၊ အပစ္စယဝါဒ မည်၏။

ဤဝါဒ ၃-မျိုးကား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ် ဒုတိယ ပဏ္ဏာသက ဒုတိယဝဂ် အစဆုံးသုတ်၌ လာ၏။ ပညာသနိပါတ် မဟာ ဗောဓိ ပရိဗ္ဗာဇက ဇာတ်၌လည်း ဤဝါဒများလာ၏။ ဣဿရ နိမ္မာနဝါဒ ကို ဣဿရ ကာရဏဝါဒဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဣဿရ ကုတ္တိဝါဒဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့နေရာ၌ လာ၏။ ဤဝါဒ ၃-မျိုးကို အနည်းနည်း အားဖြင့် နှိပ်နင်းတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအများတို့အား လမ်းမှန်ကြံအောင် ဆုံးမဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုကြောင့် ဤဝါဒ ၃- ပါးတို့ကို နှိပ်နင်းရာ နှိပ်နင်းကြောင်း စကားရပ်ကို အစဉ် အတိုင်း ပြဆိုအံ့။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟ

ရှေးကံကြောင့်သာဟုယုံမှတ်ပုံ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် အလုံးစုံ သော ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ မဟုတ်သော လျစ်လျူရှုမှုကို ခံစားကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော လောက၌ ထင်ရှားရှိကုန်သော

အယုတ်၊ အမြတ်၊ မိုက်မှု၊ လိမ်မာမှု၊ ပြည့်စုံမှု၊ အစိုးမရမှု အစရှိကုန်သော အရာဌာန အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း ခံစားတွေ့ကြုံကြရကုန်၏။ ထိုသို့ အမျိုးမျိုးသော သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိတို့ကို ခံစားတွေ့ကြုံရမှုသည် ရှေးရှေးဘဝတို့က မိမိတို့ ပြုခဲ့ဘူးသော ကံ၏ အစွမ်း ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ယောက်ျားတော်တကာတို့ ပြုအပ်သော လုံ့လ ပယောဂကြောင့် ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတ ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ယူကြကုန်၏။ ဤ အယူဝါဒသည် အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ရှိသော အကြောင်းစုကို ပယ်မြစ်ဟန့်ထား၏။ ထိုအယူဝါဒသည် အကြောင်းအကျိုးမသင့် တစ်ဖျင့် တစ်ပါး ယွင်းမှားသောအယူဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိဝါဒမည်လေသည်။

အကယ်၍ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒသည် မှန်ကန်ခိုင်မြဲခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ဤလောက၌ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည် ရှေးကကံ အတွက်ကြောင့်သာလျှင် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြရကုန်၏။ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ရှေးက မိမိပြုခဲ့ဘူးသော ကံသည် သုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုလုပ်ရန် စီမံတိုက်တွန်းဆဲ ဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး သုစရိုက်မှုနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်လျက် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

အကြင်အခါ၌မူကား ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံသည် အကုသိုလ် ဒုစရိုက်မှုတို့ကို ပြုရန် တိုက်တွန်း၏။ ထိုအခါ၌မူကား ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုရှေးကံ၏ အတွက်ကြောင့် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြကုန်၏။ သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးယူကြရကုန်၏။ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို

ကျင့်ကြရကုန်၏။ မုသား ဆိုကြရကုန်၏။ ကုန်းတိုက်ကြရကုန်၏။ ဖရုသဝါစာကို ပြောဆိုကြရကုန်၏။ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်း ပေါ့ပျက်သော စကားကို ပြောဆိုကြရကုန်၏။ ငြူစူ စောင်းမြောင်းကြရကုန်၏။ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသောစိတ် ရှိကြရကုန်၏။ မှားသော အယူကို ယူကြရကုန်၏။ ဤသို့ ကောင်းမှု မကောင်းမှု အလုံးစုံသည် ရှေးကံ၏ အတွက်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သည် စင်စစ်မှန်ခဲ့သည် ရှိသော် လောက၌ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်း၊ အသင့်အတင့် နှလုံး သွင်းခြင်း၊ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း အစရှိကုန်သော တရားတို့ သည် သူတော်ကောင်း ပညာရှိ ဖြစ်ကြရန် အကြောင်းတို့ပေတည်းဟု လောက၌ ထင်ရှားကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း အကျိုးမရှိ အလကား တရားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ သူတော်ကောင်း ပညာရှိ ဖြစ်ရန်၊ သူမိုက် သူယုတ်ဖြစ်ရန်၊ အကြောင်းများသည် ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အခြားတစ်ပါးအကြောင်း မရှိဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာကျမှုကား ဤလောက၌ သူတော် ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်းစသော တရားတို့ကို ပြုကျင့်သော သူတို့မှသာလျှင် သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟု ဆိုအပ်သော သူတော်ကောင်းအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ မပြု မကျင့်ဘဲနေသောသူတို့မူကား သူတော်ကောင်းအဖြစ်ကို မရောက်နိုင် ကြကုန်။ ဤသို့ ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ ပစ္စက္ခအားဖြင့် အထင် အရှား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အားထုတ်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် လုံ့လပယောဂအကြောင်းကိုပယ်သော ပုဗ္ဗေကတဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူကို မိစ္ဆာဝါဒဟု ဆိုအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတစ်မျိုးတည်း။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကြောင့်
စိတ်ကောင်းဆန္ဒဝီရိယများမဖြစ်နိုင်ပုံ

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူကို အမြတ် တနိုး အားကိုးကြီးတစ်ခုပြု၍ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဤပုဗ္ဗေကတ ဝါဒသည် သာလျှင် အမှန်ဆုံးဖြစ်၏။ တစ်ပါးသော အယူဝါဒသည် အချင်းနှီး အလကား အမှားတို့သာတည်းဟူ၍ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်း ကြကုန်၏။ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဝါဒကိုသာ အမြတ်တနိုး အားကိုးတစ်ခုပြု၍ ယုံကြည်ကြသော သူတို့အား အကြင်အမှုကို ငါတို့ မချွတ်ပြုသင့် ပြုထိုက်၏။ ထိုအမှုကို ငါတို့ ပြုကျင့်ကုန်အံ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကြင် အမှုကို ငါတို့ မပြုသင့် မပြုထိုက်ချေ။ ထိုအမှုမျိုးကို ငါတို့မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ် ကုန်အံ့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စိတ်ထားဆန္ဒ၊ ဝီရိယ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ၊ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ ပြုထိုက်သည်ကိုပြုခြင်း၊ မပြုထိုက်သည်ကို မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းများသည် ရှေးကံသာလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ရှေးကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ စိတ်ထားဆန္ဒ၊ ဝီရိယတို့ကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ်ဟု ယုံကြည်ကြသော ကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာကျမှုကား ဤလောက၌ ကုသိုလ်ဆန္ဒ၊ သမ္မာဝါယာမတို့ ရှိကုန်မှသာလျှင် ပြုသင့်သည်ကို ပြုခြင်း၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းများ ဖြစ်မြောက်ပြီးစီးနိုင်၏။ ကုသိုလ်ဆန္ဒ၊ သမ္မာ ဝါယာမတို့ မရှိခဲ့လျှင် မဖြစ်မြောက် မပြီးစီးနိုင်ချေ။ ဤသို့ ဖြစ်နေမှု များသည် လောက၌ ပစ္စက္ခအားဖြင့်ပင် ထင်ရှားလှ၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လပယောဂ၊ စိတ်ဆန္ဒတို့ကိုပယ်၍

ရှေးကံကိုသာလျှင် အမြဲယုံကြည်သော သူတို့၏ ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတစ်မျိုးတည်း။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကြောင့် သူတော်တရား ပျက်ပြားနိုင်ပုံ

ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုကိုပြုခြင်း၊ မပြုသင့် မပြုထိုက် သော အမှုကိုမပြုခြင်းငှါ စိတ်ထားဆန္ဒ၊ ဝီရိယ မဖြစ်နိုင်ကြ ကုန်သည်ရှိသော် ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား ပြုသင့်သည်၊ မပြုသင့် သည် ဟူသော အမှတ်သညာမှ ကင်းကြကုန်သဖြင့် ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို မပြုဘဲနေခြင်း၊ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်မှုကို ပြုခြင်းအမှုတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဝါဒကိုသာ မြဲစွာ ယူ၍ သတိလွတ်ကင်း လျက် အစောင့်အရှောက် မရှိဘဲ နေကြကုန်သော သူတို့အား တရားနှင့် လျော်သော သမဏဝါဒ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုလေ့ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မပြုသင့်သော အမှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လောက၌ သမဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှု၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှု၊ သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်း ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှုများသည် ရှိ၏။ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိတို့၏ အယူ၌ကား တရားနှင့်လျော်သော ထိုသမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သပ္ပုရိသဟူသော ဝေါဟာရဟူသည် မရှိနိုင်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ပကတိ ဖြစ်သော အဂါရိကလူတို့၏လည်း ကောင်း၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သပ္ပုရိသဟူ၍ သမုတ်အပ်ကုန်သော သူတို့၏လည်းကောင်း ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှု၊ မပြုသင့် မပြုထိုက်

သော အမှုကို စွဲ၍ ထူးထွေဖွယ် မရှိသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာကျမှုကား လောက၌ ပြုသင့် ပြုထိုက်သောအမှု၊ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော အမှုမည်သည် ရှိ၏။ အကြင်သူတို့သည် ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကိုလည်း မပြုကြကုန်။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်မှုကိုလည်း ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပကတိ မနုဿ မည်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့ သည်မူကား မြဲမြံစောင့်ရှောက်သော သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုကြကုန်၏။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစရိုက်မှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သပ္ပရိသ မည်ကုန်၏။ ဤသို့ ခွဲခြမ်း၍ ယူခြင်းသည် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်သော သမဏဝါဒ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒမည်၏။ ပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိတို့သည် မူကား သတိတရားဖြင့် မြဲစွာစောင့်ရှောက်ခြင်းစသော ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းစုကို ပယ်ရှား၍ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ပုဗ္ဗေကတကိုသာလျှင် စွဲမြဲယုံကြည်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ်ကုန်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတစ်မျိုးတည်း။

ပြုလုပ်ဖွယ်မရှိ အကိရိယဖြစ်နိုင်ပုံ

ဤပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒကို သေချာစွာ ပညာရှိတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်အပ်သည်ရှိသော် လောက၌ ရှိရှိသမျှသော အခွင့်ကိစ္စ အရာဌာနတို့ကို မပြုလုပ်ဘဲ အလကားနေဖို့ရန် အကိရိယ ဖြစ်ဖွယ်သာ ရှိလေတော့၏ အဘယ်သို့ အကိရိယဖြစ်ရှိသနည်းဟူမူ ဤ ပုဗ္ဗေကတဝါဒကို မြဲမြံစွာယူသောသူတို့သည် သူတော်တကာတို့ ပြုအပ်သောအမှု၊

သူတော်တကာ၏ စွမ်းအန်လုံ့လ ဝီရိယ ဟူသမျှကို အလုံးစုံ ပယ်ကုန်၏။
ဝီရိယ၏အရာဌာန၊ ပညာ၏ အရာဌာနတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏။
ဒိဋ္ဌဓမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကျိုး၊ တမလွန်နှင့် စပ်ယှဉ်သော သမ္မရာယိက
အကျိုး ဤသို့စသည်ဖြင့် ပညာရှိတို့ သမုတ်ပညတ်ထားအပ်သော
အကျိုးစီးပွား ဟူသမျှကိုလည်း မဟုတ်မမှန်ဟု မှတ်ယူ စွဲမြဲကုန်၏။
ထိုပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား လောက၌ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော
သူတော်တကာတို့၏ အမှုကိစ္စ ဟူသမျှကို ပြုလုပ်အားထုတ်ရန် ဆန္ဒသည်
လည်းကောင်း၊ ဝီရိယသည်လည်းကောင်း၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ ဤသို့လျှင်
ဤပုဗ္ဗေကတဝါဒသည် အင်္ဂါရိယ ဖြစ်ဖွယ် ရှိလေသတည်း။

အကြင်သူတို့သည် ဤပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိကို စွဲလမ်း၍ ကျင့်ကြံ
လိုက်နာကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် လောက၌ အချည်းနှီး၊ အကျိုးမများ၊
အလကား၊ မောယ၊ တစ္ဆ၊ နိရတ္တကတို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အမှိုက်၊ သရိုက်၊
ဖွဲ၊ ပြာ၊ သစ်သား၊ ထင်း ကုလားတုံး တို့နှင့်သာ တူကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်
ငါတို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဤပုဗ္ဗေကတ ဝါဒကို ကောင်းကောင်း
နှိပ်နင်း၍ ပယ်ရှားတော်မူ၏။

ကမ္မဿကာကို ရှင်းပြခြင်း

ဤနေရာ၌ စကားဝင်ဖွယ် ရှိသည်ကား မြတ်စွာဘုရား သည်
ဤပုဗ္ဗေကတဝါဒကို ကောင်းကောင်းကြီး နှိပ်နင်းပယ်ရှား၍ တားမြစ်
တော်မူသည် မှန်ခဲ့ငြားအံ့။ ထိုသို့ တားမြစ်ရိုး မှန်ခဲ့ပါလျှင် “ ကမ္မဿကာ
မာဏဝ သတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပ္ပဋိဿရဏာ”
ဟူသော သုဘသုတ် ပါဠိတော်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော်မူပါသနည်း။ ဤကား စကားဝင်ပုံတည်း။

(၁) ပုဗ္ဗေကတအယူကို ယူလေ့ရှိကုန်သော သူတို့သည် ရှေး၌ ပြုခဲ့ဘူးသော အတိတ်ကံသည်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၏ အကြောင်းသာတည်းဟူ၍သာ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော ဝီရိယအရာ၊ ပညာအရာတို့ကို ပယ်ရှားတားမြစ်ကြ ကုန်၏။ ဤ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒသည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတစ်ဖက်ကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဧကပက္ခဟီနဝါဒ မည်၏။

(၂) လောကကို အစိုးရသော အရှင် ဖန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကုန်သော ဣဿရန်ဗ္ဗာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု ဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရသော အရှင် ဖန်ဆင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိ၏ဟု ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော အတိတ်ကံ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တားမြစ်ကြကုန်၏။ ဤဣဿရန်ဗ္ဗာနဝါဒသည် အတိတ်ကံအကြောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနှစ်ပါးစုံကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဥဘယပက္ခဟီနဝါဒ မည်၏။

(၃) အကြောင်းဟူသမျှကို ပစ်ပယ်သော အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုများသည် အကြောင်း မရှိ၊ ပကတိ အလိုလို ဖြစ်၏ဟု အလုံးစုံသော အကြောင်းဟူသမျှကို ပယ်ရှားတားမြစ်၏။ ဤအဟေတုကဝါဒ သည်ကား အလုံးစုံ အကြောင်း ချို့သောကြောင့် သဗ္ဗဟီနဝါဒ မည်၏။

ထိုသို့ဝါဒသုံးပါး ရှိသည့်အနက် ဣဿရန်ဗ္ဗာနဝါဒ၊ အဟေတုကဝါဒ နှစ်ပါးတို့ကို မြဲမြံစွာ နှိပ်နင်းပယ်ရှားတော် မူလိုသောကြောင့် ငါတို့

မြတ်စွာဘုရားသည် “ ကမ္မဿကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ” ဟူ၍ ဟောတော်မူလေသတည်း။

ဆိုဖွယ်တစ်နည်းကား-

ယခင်ပါဠိတော်၌ “ ကမ္မဿကာ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ” ဟူ၍သာလျှင် သာမညအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူ၏။ “ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မဿကာ သတ္တာ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဒါယာဒါ ” ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ထူးခြားသီးသန့်၍ ဟောတော် မမူချေ။ ထိုသို့ ဖြစ်လေသောကြောင့် “ကမ္မဿကာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသော ပုဒ်၌ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါး လုံးကိုပင် ရသင့်၏။ ဤသို့ အနက်ယူလိုက်သည်ရှိသော် ကမ္မဿကာ ဟူသောနေရာ၌ သတ္တဝါတို့သည် အတိတ်ကံတည်းဟူသော မိမိဥစ္စာ လည်း ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကံတည်းဟူသော မိမိဥစ္စာလည်း ရှိကြကုန်၏။ ဤသို့ ထင်ရှားသန့်ရှင်းသော အနက်ကို ရအပ်၏။

သာဓနီယဌာနကြီး ၃-ပါး

ဤနေရာ၌ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာနည်းပြ ညွှန်ကြားပေအံ့။

ဤလောက၌ သုံးပါးသော အရာဌာနကြီးတို့သည် ထင်ရှား ရှိကြကုန်၏။ ဌာနကြီး ၃-ပါးကား-

- (၁) ကမ္မသာဓနီယဌာန
- (၂) ဝီရိယသာဓနီယဌာန
- (၃) ပညာသာဓနီယဌာန

ကံ၏အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ကမ္မသာဓနီယ ဌာန မည်၏။ ဝီရိယအတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ဝီရိယ သာဓနီယဌာန မည်၏။ ပညာအတွက်ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ပညာ သာဓနီယဌာန မည်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် (၁) ကမ္မသာဓနီယအရာဌာနသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း နှစ်ပါး ရှိပြန်၏။

(၁) အတိတကမ္မသာဓနီယဌာန

(၂) ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာန

အတိတ်ကံ၏အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် အတိတကမ္မ သာဓနီယဌာန မည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အတွက် ပြီးစီးသော အရာဌာနသည် ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မသာဓနီယဌာန မည်၏။

အတိတကမ္မသာဓနီယဌာန

သုဂတိဘုံဘဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝတို့၌ လေးပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ သုဂတိ ဘဝတို့တွင်လည်း မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းများသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေတည် နေသော အခါမှစ၍ စက္ခု သောတ စသည်တို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှု သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေဉာဏ် ပညာ၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှု သည်လည်းကောင်း၊ ကြွင်းသော အင်္ဂါကြီးငယ် တင့်တယ်သော ရုပ်လက္ခဏာတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှုစသော သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိ ဟူသမျှတို့သည်လည်းကောင်း၊ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံအတွက် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်ရသောကြောင့် အတိတကမ္မ သာဓနီယ

ဌာနတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုဆိုပြီး အရာဌာနတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ကုန်။ ထိုစကားမှန်၏။ အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် သုဂတိဘုံ၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုသုဂတိ အတ္တဘောကို မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဉာဏ်စွမ်း၊ ဝီရိယစွမ်းတည်း ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် ဒုဂ္ဂတိအတ္တဘောဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ အတိတ်ကံအတွက်ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် ထိုဒုဂ္ဂတိ အတ္တဘောကို မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် သုဂတိအတ္တဘော ဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေစဉ်အခါ စက္ခု ချို့တဲ့ကုန်သော ဇစ္စန္ဒပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဝတ္တိကာလ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဣဿရအရှင်သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ဉာဏ်စွမ်း၊ ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်းဖြင့် စက္ခုပသာဒကို ဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင် ကုန်။

အတိတ်ကံအတွက် ဖြစ်ရသော ကမ္မဇေတုပသာဒသည် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ပဝတ္တိကာလ၌ တစ်စုံ တစ်ခုသော ဘေးအန္တရာယ် ကြောင့် အကြွင်းမဲ့ ပျက်စီးလေသည်ရှိသော် ထိုပျက်လေသော စက္ခု ပသာဒကို တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူနတ် ဗြဟ္မာ တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣဿရ အရှင်သည်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်စွမ်း၊ ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်းတို့ဖြင့် တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်၊ အတိတ်ကံ အတွက် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်သော သောတပသာဒ စသည်တို့ကိုလည်း ဤစက္ခုအတိုင်း ပင် သိလေ။

အတိတကမ္မသာဓနီယဌာနအမြွက်ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာန

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယ အရာ၌ ရှေးဦးစွာ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဆိုအပ်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ အလို့ငှါ ကြံစည်အားထုတ် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက်ဖြစ်သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကံ မည်ကုန်၏။ (ကံဆိုသော စကားနှင့် အမှုဆိုသော စကား အတူတူ ဟူ၍မှတ်)။

အကျယ်အားဖြင့် ဤလောက၌ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်း နွား၊ ကျွဲ၊ ဆိတ်၊ သိုးတို့ကို စောင့်ရှောက် မွေးမြူခြင်း၊ ကုန်စည် ဖောက်ကားခြင်း စသော များလှစွာသော ကမ္မာယတန အမှုမျိုးတို့ သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ အဋ္ဌာရသ သိပ္ပဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အတတ်ကြီး ၁၈-ပါး အစရှိသော များလှစွာသော သိပ္ပာယတန အတတ် မျိုးတို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။

ဗေဒင်သုံးပုံလျှင် အရင်းရှိကုန်သော မြေကြီး၏ ကြန်အင် လက္ခဏာတို့ကိုသိသော ဘူမိဝိဇ္ဇာအတတ်၊ လူတို့၏ ကြန်အင်လက္ခဏာ ကို မြင်လျှင် အကျိုးပေး မပေး စသည်ကို သိနိုင်သော အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ်၊ ကြယ်နက္ခတ်တို့ကိုမြင်လျှင် မည်သို့ဖြစ်နိုင်မည်ဟု သိမြင်နိုင်သော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာအတတ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် များလှစွာသော ဝိဇ္ဇာဌာနမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ ထိုမှ တစ်ပါး အကြားအမြင်ဖြင့် ပြီးသော ပညာဌာနမျိုး၊ အကြံအစည် ဖြင့်ပြီးသော ပညာဌာနမျိုး၊ ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော ပညာဌာနမျိုးတို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုပြဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတန၊ သိပ္ပာယတန၊ ဝိဇ္ဇာဌာန၊ ပညာဌာနတို့ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း၊ စီရင်ခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်းများသည် ပစ္စုပ္ပန်ကံ မည်၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဤလောက၌ အကျိုးမများ

အလကား အချည်းနှီး ဖြစ်ကုန်သော ဥစ္စာစည်းစိမ် ပျက်စီးကြောင်း၊ အသက်ချမ်းသာ ပျက်စီးကြောင်း၊ ကျန်းမာမှု၏ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ဂုဏ်ကျက်သရေ ပျက်စီးကြောင်း၊ သီလပျက်စီးကြောင်း၊ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ပျက်စီးကြောင်းကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော အထောင်မကသော မိုက်မှု၊ ဖျင်းမှု၊ အပျင်း၊ အလေမှုတို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ ထိုအမှုတို့ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းလည်း ပစ္စုပ္ပန်ကံပင် မည်၏။ ထိုသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့၏ အတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပြည့်စုံ ထွန်းကားမှု အမျိုးမျိုး၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်မှု အမျိုးမျိုးများသည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှုသည် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနတို့ မည်ကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနအမြွက်ပြီး၏။

မိဿကနယ

အတိတ်ကံသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါးရှိပြန်၏။

- (၁) မဟန္တ-ကြီးသောအတိတ်ကံ
- (၂) မဇ္ဈိမ- အလတ်သော အတိတ်ကံ
- (၃) အပ္ပက-နည်းငယ်သော အတိတ်ကံ

ပစ္စုပ္ပန်ကံသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါးပင် ရှိပြန်၏။

- (၁) ဝုဒ္ဓိဘာဂိယ-ကြီးပွားရန် အဖို့ရှိလိမ့်သော ကံ
- (၂) ဌိတိဘာဂိယ-တည်တံ့ရုံ အဖို့ရှိလိမ့်သော ကံ
- (၃) ဟာနဘာဂိယ-ယုတ်လျော့ရန် အဖို့ရှိလိမ့်သော ကံ

အတိတ်ကံကြီးသူ ၃-ယောက်

၁။ အကြင်သူတို့သည် ကြီးမားသော အတိတ်ကံအတွက် ကြောင့်များသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသော မင်းမျိုး၊ သူဌေး သူကြွယ်မျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ကြီးသော အတိတ်ကံအတွက် မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်သော သူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ပဝတ္တိကာလ၌ ကြီးပွားရန် အဖို့ရှိသော ဝုဒ္ဓိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား လောကီ စီးပွားချမ်းသာတို့သည် လည်းကောင်း၊ အစိုးရခြင်း ဂုဏ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကြီးပွားတိုးတက်ကုန်၏။ တည်တံ့ရုံသာ မနေကုန်၊ ဆုတ်လည်းမဆုတ်ယုတ်ကုန်။

၂။ အကြင်သူတို့သည်မူကား တည်တံ့ရုံ အဖို့ရှိသော ဌာတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စီးပွား ချမ်းသာ ဂုဏ်ကျက်သရေတို့သည် မတိုးပွားကုန်။ တည်တံ့ရုံမျှသာ ရှိကုန်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့ မူကား မရောက်ကုန်။

၃။ အကြင်သူတို့သည်မူကား ယုတ်လျော့ရန် အဖို့ရှိသော ဟာနဘာဂိယပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဂုဏ်ကျက်သရေတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး လေကုန် ၏။ တည်တံ့နိုင်ရုံမျှ မရှိ လေကုန်။ တိုးပွားရန် မူကား ဝေးလေကုန်၏။

ဤကား မဟန္တဖြစ်သော အတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

အတိတ်ကံအလတ်ရှိသူ ၃-ယောက်

၁။ အကြင်သူတို့သည် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အတိတ် ကံအတွက်ကြောင့် အလယ်အလတ် စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိကုန်သော သူကြွယ်

မျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ဝုဒ္ဓိဘာဂိယ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကျက်သရေတို့သည် တိုးပွားကုန်၏။

၂။ အကြင်သူတို့သည်မူကား ဌိတိဘာဂိယ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကျက်သရေ တို့သည် တည်တံ့ရုံသာ ရှိကုန်၏။ တိုးပွားခြင်း မရှိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်း မရှိကုန်။

၃။ အကြင်သူတို့သည်မူကား ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကျက်သရေ တို့သည် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးကုန်၏။ တည်တံ့ရုံမျှပင် မရှိလေ။ တိုးပွားရန် မူကား ဝေးလေစွ။

ဤကား မဇ္ဈိမဖြစ်သော အတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန် ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

အတိတ်ကံငယ်သူ ၃-ယောက်

၁။ အကြင်သူတို့သည် သေးနုပိ သိမ်ငယ်လှစွာသော အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် သူဆင်းရဲမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဝုဒ္ဓိဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲ အားထုတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ အား စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့လည်း တိုးပွားကုန်၏။

၂။ အကြင်သူတို့သည် ဌိတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲ အားထုတ် ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့သည် နဂိုရ်အတိုင်း တည်တံ့ရုံသာ ရှိကုန်၏။ မတိုးမပွား မဆုတ်ယုတ်ကုန်။

၃။ အကြင်သူတို့သည် ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စီးပွား ဥစ္စာတို့သည် နဂိုရ်အတိုင်း မတည်နိုင်ဘဲ ဆင်းရဲသည်ထက် ဆင်းရဲကုန်၏။

ဤကား အပ္ပကဖြစ်သော အတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံ သုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

ဤသို့လျှင် လောက၌ အတိတကမ္မသာဓနီယဌာန၊ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနဟူ၍ ကြီးကျယ်သော အရာဌာနကြီး နှစ်ပါးရှိလေသတည်း။

ကမ္မသာဓနီယဌာနကို အမြွက်မျှပြဆိုသောစကားရပ် ပြီး၏။

ဝိရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာန ၂-ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့ မည်သည်ကား ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ ၂-ပါးကို ပြီးစီးစေရန် အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့သည် ကြီးမားကုန်သည် ဖြစ်အံ့။ ကြီးမားသော မဟန္တကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ဝိရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့သည် အလယ်အလတ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်အံ့။ အလယ် အလတ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ဝိရိယစွမ်းတို့သည် သေးသိမ် နှစ်ဖွဲ့ကုန်သည် ဖြစ်အံ့။ သေးသိမ်သော အပ္ပကကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသော ကမ္မသာဓနီယဌာနသည် ကြီးကျယ်သည် ဖြစ်အံ့။ ဝိရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာနများသည်လည်း ကြီးမားလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။

ဝိရိယသာဓနိယဌာန၊ ပညာသာဓနိယဌာန နှစ်ပါးကို အမြွက်မျှ ပြဆိုသော စကားရပ် ပြီး၏။

အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ရပ်နှင့် ဉာဏ်ဝိရိယ ဆက်စပ်နေပုံ

ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂသံသရာပြင်၌ ကျင်လည်ကြရ ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား နှစ်ပါးအပြားရှိသော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံများ သည်သာလျှင် ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၏ ပဓာနအကြောင်းရင်းကြီး ဖြစ်၏။ ဆိုပြီးသော ကံနှစ်ပါးမှ တစ်ပါးကုန်သော ကာလ ဒေသ စသော အကြောင်းတို့သည်ကား အပဓာန အကြောင်းတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ ပဓာန အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကုန်သော အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပြုတော်မူ၍ “ကမ္မဿကာ မာဏာံ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသော စကားကို မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူလေသတည်း။

ပဓာနအကြောင်းရင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောကြားတော်မူလိုက် သည်ရှိသော် အပဓာန အကြောင်းများသည်လည်း ဟောခြင်းကိစ္စ ပြီးလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မဿကာစသော ပါဠိတော်၌ ပဓာနဖြစ်သော ကံနှစ်ပါးတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူလိုက် သည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်း၊ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း စသော သမ္မာရ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဆိုပြီး ကံနှစ်ပါးတို့သည် ပြီးစီးကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္မာရ အကြောင်းတို့ကိုလည်း ထိုကမ္မဿကာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်း ကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့သည် သာလျှင်ဟု

မှတ်အပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိတော်မူသော လက်ထက်တော် အခါ၌ သုဘလုလင် အစရှိသော အကြင်သူတို့သည် အတိတ်ကံကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား အား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား မဇ္ဈိမနိကာယ် ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်လာ စူဠကမ္မ ဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာ ကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် စသည်တို့၌ အတိတ်ကံကို ဝေဖန်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား ဖြေဆို တော်မူ၏။

သိင်္ဂီလသူဌေးသား စသော အကြင်သူတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကံ ကို အစွဲပြု၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဒီပနိကာယ် ပါထိကဝဂ်လာ သိင်္ဂီလသုတ် စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သုတ္တနိပါတ် ဝါသေဋ္ဌ သုတ် စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဝေဖန်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌကနိပါတ်စသည်တို့၌ ဥဌာနသမ္ပဒါ၊ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ စသည်တို့ကို ဝေဖန်သဖြင့် အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဝီရိယ၏ အကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ပညာ၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ မသိ မမြင်နိုင်ကြကုန်၊ ထိုသူတို့အား အရာမကသော ဇာတ်တော်တို့၌လည်းကောင်း၊ သုတ္တန် ပါဠိတော် အရပ်ရပ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝီရိယ၏အကျိုး၊ ဉာဏ်ပညာ၏ အကျိုးကို ဝေဖန်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ချမ်းသာသုခကို ဖြစ်စေတတ်သော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့မည်သည် ဝီရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် အကြင်အရာဌာနတို့၌ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်

ကံများကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုအရာဌာနတို့၌ ဉာဏ် ဝီရိယတို့ သည်လည်း အကျိုးဝင်ကုန်သည်ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဝီရိယနှင့် ဉာဏ်တို့မည်သည် ထိုထိုကံမှု အမျိုးမျိုးကို ပြီးစီးစေရန် အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ပါးသော အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ထိုစကား မှန်၏။ အားထုတ်သင့် အားထုတ်အပ်သော အမှုမရှိခဲ့လျှင် ဝီရိယသည် အဘယ်အမှုကို အားထုတ်လိမ့်မည်နည်း။ သိသင့်သိအပ်သော ဥေယျ တရား မရှိခဲ့လျှင် ဉာဏ်သည် အဘယ်ကို သိနိုင်တော့မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် အကြင်အရာဌာနတို့၌ ဉာဏ်၊ ဝီရိယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအရာ၌ ဝီရိယ ဉာဏ်တို့အတွက် ပြီးစီးသော ကံနှစ်ပါးသည်လည်း အကျိုးဝင်လေတော့၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့သည် အောက်ပါ အတိုင်း သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

- (၁) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္ထ= မျက်မှောက်အကျိုးစီးပွား
- (၂) သမ္ပရာယိကတ္ထ= တမလွန်အကျိုးစီးပွား
- (၃) ပရမတ္ထ= လောကုတ္တရာအကျိုးစီးပွား

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူအပ်သော ပိဋကတ် သုံးပုံသည် လည်း ဤအကျိုးစီးပွား သုံးပါးကိုစွဲ၍ ဖြစ်ရ၏။ အကြင် ပိဋကတ် တော်တို့၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထို ပိဋကတ်တော်တို့၌ ပစ္စုပ္ပန်ကံသည် ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ အကြင် ပိဋကတ်တော်တို့၌ တမလွန်အကျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌ အတိတ်ကံ သည် ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ အကြင် ပိဋကတ်တော်တို့၌ သုညတဓမ္မနှင့် စပ်သော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ဟော တော်မူ၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌ ပရမတ္ထဖြစ်သော လောကုတ္တရာ

အကျိုးစီးပွား ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ ထို လောကုတ္တရာအကျိုးကိုလည်း ရှေ့ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး၊ သမ္မရာယိက အကျိုးတို့၌ ရေတွက်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သုညတဓမ္မနှင့် စပ်သော တရားကို ဟောတော်မူရာ ပိဋကတ်တော်တို့၌ လည်း အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါး ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ် သုံးပုံသည်လည်း အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးအတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရ ပြီးစီးရဟု သိအပ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ကမ္မဿကာ သတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူလျှင် “ဉာဏ ဝီရိယဿကာ သတ္တာ ဉာဏဝီရိယဒါယာဒါ” ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏ဟု ပညာရှိတို့ သိလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။ အနက်ကား သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည် ဉာဏဝီရိယဿကာ၊ ဉာဏဝီရိယဟု ဆိုအပ် သော ဥစ္စာရှိကုန်၏။ ဉာဏဝီရိယဒါယာဒါ၊ ဉာဏဝီရိယ၏ အမွေကို ခံရကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား ကုသိုလ်ကံအရာ၌ ပြဆိုလိုက် သော နည်းအမြတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော် တို့၏ အနက်ကို နှိုးနှောပုံတည်း။

သာဓနီယဌာနကြီး ၃-ပါးပြီး၏။

ကမ္မဿကာစသော ၅-ပါး

ကမ္မဿကာ

ယခုအခါ၌ “ ကမ္မဿကာ သတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပ္ပဋိဿရဏာ ” ဟူသော ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အမြဲတမ်း ပြဆိုအံ့။

အတ္တနော ဣဒန္တိ သကံ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏ ဣဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့် သကံ၊ သကမည်၏။ သကံ၊ မိမိဥစ္စာ၊ (သတ္တဝါတို့၏ အသီးအသီး ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဆိုလိုသည်)။

ကမ္မဇေ သကံ ဧတေသန္တိ ကမ္မဿကာ။ ဧတေသံ၊ ထိုသတ္တဝါ တို့အား၊ ကမ္မဇေ၊ ကံသည်သာလျှင်၊ သကံ၊ မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာသည်၊ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ကမ္မဿကာ၊ ကမ္မဿက မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား လောက၌ မိမိတို့နှင့် စပ်သော အနက်၊ သူတစ်ပါး တို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်ကြောင့် မိမိတို့ သိမ်းဆည်း အပ်ကုန်သော ရွှေ ငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

အကယ်၍သာ မိမိနှင့် စပ်သော အနက်သဘော၊ သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်သဘောတို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ မည်ခွဲပါလျှင် ထိုရွှေ ငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဟူ၍ မဆိုထိုက် ကုန်သေး။ ထိုစကား မှန်၏။ ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့သည် တစ်ခုတည်းသော ဘဝ၌သာလျှင် မိမိတို့နှင့် စပ်ဆက် ပိုင်ဆိုင်ကုန်၏။ ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားရသည်ရှိသော် မစပ်မဆက် မပိုင်မဆိုင်ကုန်၊ ဘဝတစ်ပါးသို့ မလိုက်ကုန်။ တစ်ခုတည်းသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်လည်း မိမိတစ်ဦးတည်းနှင့်သာ ဆက်ဆံသည် မဟုတ်ကုန်။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူစသည်တို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံလျက် ရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဟူ၍ မပြောပလောက်ကုန်၊ စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာကျမှုကား မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက်ဒုစရိုက်ကံစု သည်သာလျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသော မိမိနှင့်စပ်သော အနက်၊ သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်ကြောင့် မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုစကား မှန်၏။ မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံစုသည်

ဘဝအရာ၊ ဘဝအထောင်တို့ တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာအရာ၊ ကမ္ဘာအထောင်တို့ တိုင်အောင် လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့် စပ်လျက် ရှိကုန်၏။ သူတစ်ပါးတို့နှင့် မစပ်ကုန်။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ စသော တစ်ပါးသော သူတို့နှင့်လည်း မဆက်ဆံကုန်။ ဤသို့သော အနက်သဘောကို ရည်၍ “ကမ္မဿကာ သတ္တာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ “ကမ္မဒါယာဒါ” စသော နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

ကမ္မဿကပုဒ် ပြီး၏။

ကမ္မဒါယာဒါ

“ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသောပုဒ်၌ “ကမ္မဿ ဒါယံ အာဒိယန္တိတိ ကမ္မဒါယာဒါ” ။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ ကမ္မဿ၊ ပြုပြုသမျှသော ကံ၏၊ ဒါယံ၊ အမွေကို၊ အာဒိယန္တိ၊ ခံယူကြရကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မဒါယာဒါ မည်ကုန်၏။

ဤလောက၌ မိခင်၊ ဖခင်တို့၏ အမွေကို ခံယူသော သားသမီး တို့ကို အမွေခံဒါယာဒါ ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့သော အမွေခံတို့ကို စင်စစ် အမွေခံတို့ဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ အမွေဖြစ်သော ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့သည် အမြဲထာဝရ မဟုတ်၊ တာဝကာလိက ခေတ္တဇဏ ဥစ္စမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တာဝကာလိက ဥစ္စာမျှကိုသာ အမွေခံရသောကြောင့် စင်စစ် အမွေခံမဆိုထိုက်လေ သတည်း။ စင်စစ်မူကား၊ အကြင် သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက်ကံကို ပြု၍ ထိုမိမိပြုသော ကံ၏အမွေကို ခံကြရကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် ဘဝတိုင်း အစဉ်လိုက်သောအမွေကို ခံကြရသောကြောင့် စင်စစ် အမွေခံတို့ မည်ပေကုန်၏။

ကမ္မဒါယာဒပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မယောနိ

ချမ်းသာဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဥပါယ်ကို ယောနိ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။
“ကမ္မမေဝယောနိ ဧတေသန္တိ ကမ္မယောနိ” ဧတေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား၊
ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်၊ ယောနိ၊ ချမ်းသာ ကြောင်း၊ ဆင်းရဲကြောင်း
သည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊
ကမ္မယောနိ၊ ကမ္မယောနိ မည်ကုန်၏။ အဓိပ္ပါယ် သိသာပြီ။

ကမ္မယောနိပုဒ် ပြီး၏။

ကမ္မဗန္ဓု

ဤလောက၌ မိမိနှင့် စပ်နွယ်သော ဆွေမျိုးမိတ်ရင်း သူငယ်ချင်း
တို့ကို ဗန္ဓုဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

“ကမ္မမေဝ ဗန္ဓု ယေသန္တိ ကမ္မဗန္ဓု” ။ ယေသံ၊ အကြင်
သတ္တဝါတို့အား၊ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်၊ ဗန္ဓု၊ အဆွေအမျိုးသည်၊
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ကမ္မဗန္ဓု။
ကမ္မဗန္ဓု မည်ကုန်၏။

ဤလောက၌ တာဝကာလိက မိတ်ဆွေတို့ကို စင်စစ် မိတ်ဆွေ
မဆိုထိုက်ကုန်၊ ဘဝအဆက်ဆက် မိတ်ဖက်ဆွေရင်း သူငယ်ချင်း အဖော်
သဟာယ ဖြစ်သော ကံကိုသာလျှင် စင်စစ်မိတ်ဆွေ ဟူ၍ ဆိုထိုက်ချေ
သည်။

ကမ္မဗန္ဓုပုဒ် ပြီး၏။

ကမ္မပုဋိဿရဏ

ဤလောက၌ ထိုထိုနတ်ကို ကိုးကွယ်သော အမျိုးသားတို့အား ထိုကိုးကွယ်အားထားရာ နတ်သည် ပဋိဿရဏ မည်၏။ ဗိဿဏိုးနတ်ကို ကိုးကွယ်သော သူတို့အား ဗိဿဏိုးနတ်သည် ပဋိဿရဏ မည်၏။ ယာမနတ်ကို ကိုးကွယ်သော သူတို့အား ယာမနတ်သည် ပဋိဿရဏ မည်၏။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်သော သူတို့အား ရတနာသုံးပါးသည် ပဋိဿရဏ မည်၏။

“ ကမ္မဇဝ ပဋိဿရဏံ ယေသန္တိ ကမ္မပုဋိဿရဏာ ” ။ ယေသံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့အား၊ ကမ္မဇဝ၊ ကံသည်သာလျှင် ပဋိဿရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ ကမ္မပုဋိဿရဏာ၊ ကမ္မပုဋိဿရဏ မည်ကုန်၏။

အမြဲမပြတ်တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဟူသော အနက်ကြောင့် အသီး အသီး ကိုးကွယ်ကြသော ဗိဿဏိုးနတ်၊ ယာမနတ် စသည်တို့ သည် ပဋိဿရဏ မည်ကုန်၏။ အကယ်၍ တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဟူသော အနက်ကြောင့် ပဋိဿရဏ မည်လျှင် ကံမှ တစ်ပါးသော တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော တာဝကာလိက အရာဟူသမျှတို့ကို ပဋိဿရဏ ဟူ၍ မဆိုထိုက် ကုန်သေး။ စင်စစ်မူကား ဘဝအဆက်ဆက်၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် အမြဲလျှင် တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော ကံကိုသာလျှင် ဧကန်စင်စစ် ပဋိဿရဏဟူ၍ ဆိုထိုက်ချေသည်။ ထိုစကား မှန်၏။ လောက၌ လူအပေါင်းတို့သည် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ ဆည်းကပ်ခြင်းအမှုသည်လည်း ကုသိုလ်ကံကို ရကြရန် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်

ပညာတည်းဟူသော ပညာပဋိသံယုတ္တကံကို ရကြရန် အလို့ငှါသာ ဖြစ်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုဘုရားကို ကိုးကွယ်မှု အတွက်ကြောင့် ရအပ်သော ပညာကမ္မ၊ ပညာကမ္မတို့သည်သာလျှင် မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤကား အတိတ်ကံ အဖို့၌ ကမ္မဿကာ စသော ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေတည်း။

ပစ္စုပ္ပန်၌ ကမ္မဿကာစသည်ငါးပါး

ပစ္စုပ္ပန်ကံ အဖို့၌ကား သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကုန်သွယ်လယ်လုပ်ခြင်း စသော မိမိတို့၏ ထိုက်သင့်ရာ အမှု အမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် အသက်မွေးမြူကြကုန်၏။ ထိုသို့ မိမိပြုသော ပစ္စုပ္ပန်ကံဟု ဆိုအပ်သော ဥစ္စာ ရှိသောကြောင့် ကမ္မဿကာ မည်ကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အမွေကို ခံရသောကြောင့် ကမ္မဒါယာဒ မည်ကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် ချမ်းသာကြောင်း၊ ဆင်းရဲကြောင်း ရှိသောကြောင့် ကမ္မယောနိ မည်ကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောကြောင့် ကမ္မဗန္ဓု မည်ကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် တည်ရာ၊ မှီရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ရှိသောကြောင့် ကမ္မပဋိဿရဏ မည်ကုန်၏။

ပဓာနအကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကံကို ဟောတော်မူအပ် သည်ရှိသော် ထိုကံပြည့်စုံပြီးစီးရန် အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကလျာဏ မိတ္တ၊ ပဏ္ဍိတ၊ သေဝန၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ စသည်တို့သည်လည်း ထိုပါဠိတော်၌ အတွင်းဝင်လေကုန်၏။

ဆိုဖွယ်အထူးကား “ကမ္မဿကာ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသော ပါဠိတော်စကားဖြင့် ဤဆိုလတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူ၏။ မိမိတစ်ကြိမ်တစ်ခါ ပြုအပ်သော

သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစရိုက်ကံများသည် ဘဝအရာ၊ ဘဝအထောင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာအရာ၊ ကမ္ဘာအထောင် တို့၌လည်းကောင်း၊ ထိုထက်မက ကာလတို့၌လည်းကောင်း၊ အကြင်အခါ အကျိုးပေးခွင့်ကို ရ၏။ ထိုအခါ သုစရိုက်ကံသည် ချမ်းသာခွင့်ကို ပေးလျက် ဒုစရိုက်ကံ သည် ဆင်းရဲခွင့်ကိုပေးလျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမြတ်သော သုစရိုက်ကံကို မိမိ၏ အသက်ထက်ပင် ကောင်းစွာ ချစ်ခင်သင့် ချစ်ခင်ထိုက်၊ စောင့်ရှောက်သင့် စောင့်ရှောက်ထိုက်လှချေ၏။ ယုတ်မာသော ဒုစရိုက်မှုကိုကား မိမိ၏ သေရလိမ့်သော ဘေးထက်ပင် အရေးတကြီး ကြောက်သင့် ကြောက်ထိုက်၊ ရှောင်ရှားသင့် ရှောင်ရှား ထိုက်ချေ၏။

ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ဆိုအပ်သော စတုတ္ထကမ္မဿကာ ဝါဒ၌ အမြွက်မျှ ဆုံးဖြတ်ချက်တည်း။

ကမ္မဿကာစသော ၅-ပါးပြီး၏။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ ဖန်ဆင်းသူကိုယုံမှတ်ပုံ

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒ အရာ၌ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်သော ဒီပနိကယ် ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဧကစ္စ သဿတဝါဒအရာ၌ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ ဗြဟ္မနိမန္တနသုတ်၌လည်း ကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ဗြဟ္မသံယုတ် ပါဠိတော် စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ “ဗြဟ္မာ ဟောတိ မဟာဗြဟ္မာ” ဤသို့ စသည်ဖြင့်လာသော ပဌမဈာန်ဘုံ မဟာဗြဟ္မာ မည်သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ လာသော မဟာဗြဟ္မာကိုသာလျှင် ဤဣဿရနိမ္မာနဝါဒ၌ လောကကို အစိုးရသော အရှင်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုမဟာဗြဟ္မာသည်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ဩကာသလောက၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက ဟူသမျှကို ဖန်ဆင်း၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုများနှင့် ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှု များကိုလည်း ဖန်ဆင်း၏။ ထိုအရှင်သည် နိစ္စထာဝရ ဖြစ်၏။ စင်စစ်ကို မြင်စွမ်းနိုင်၏။ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏။ အလုံးစုံကို သိနိုင်၏။ အလုံးစုံကို မြင်နိုင်၏။ ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိ၏။ စင်စစ် အမြဲတည်သော ဘုရားကြီး တစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤကား ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒတည်း။

ဤဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒသည် ကမ္ဘာဦးကာလ၌ ဗြဟ္မာဘုံမှ စ၍ ဖြစ်ပြီးလျှင် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံတို့၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရကုန်သော အချို့သာ မြဲ၏။ အချို့ကား မမြဲဟု ယူလေ့ရှိကုန်သော ဧကစ္စသဿတ ဝါဒီ ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက် လောက၌ ဖြစ်ထွန်းလာ၏။ ထို ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒ၏ ဖြစ်ပေါ်လာပုံသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ထင်ရှား၏။ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော် မမူမီ အိန္ဒိယတိုင်းတို့၌ ထိုဣဿရ နိဗ္ဗာနဝါဒကို ပြာဟွဏမျိုးတို့သည် စွဲမြဲ၍ ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ငါတို့ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာသော အခါ၌မူကား ထိုဣဿရ နိဗ္ဗာနဝါဒသည် အိန္ဒိယတိုင်းတို့၌ ထွန်းကားခွင့်ကို ကောင်းစွာ မရလေ။

ဤဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်သောသူတို့သည် ဣဿရ နိဗ္ဗာနဝါဒီ မည်ကုန်၏။

ဤဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒ၌ နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို ပုဗ္ဗေကတဝါဒ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို မှီ၍ သိလေ။ အဓိပ္ပါယ်တူပြီ။

ကိုယ်ပြုမှုသာ ကိုယ့်ဥစ္စာ

ဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဣဿရ နိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား “ကမ္မဿကာ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို အမြဲ အစွဲပြု၍ ပယ်ရှားကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပယ်ရှားကြကုန်သော်လည်း၊ မိမိတို့၏ ကမ္မဿကာအဖြစ် ကမ္မ ဒါယာဒါ အဖြစ်ကို မသိကြကုန်၊ ထိုစကား မှန်၏။ ဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း ကမ္မဿကာသမား၊ ကမ္မဒါယာဒါသမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစေ အံ့။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယာအရာ၌ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု အတွက်ပင် ကမ္မဿကာသမား ဖြစ်ကုန် ၏။ (ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှုတည်းဟူသော ဥစ္စာရှိကုန်၏ဟူလို။) အကြင်သူတို့သည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့် အသက်မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည် မိမိတို့ ပြုအပ်သော ကုန်သွယ်မှု အတွက်ပင် ကမ္မဿကာသမား ဖြစ်ကုန်၏။ (ကုန်သွယ်မှုလျှင် ဥစ္စာရှိကုန်၏ ဟူလို။) အကြင်သူတို့သည် အစိုးရ အမှုတော်ထမ်းကံဖြင့် အသက်မွေး ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုမိမိတို့ ပြုအပ်သော အစိုးရအမှုတော်ထမ်း ကံအတွက်ပင် ကမ္မဿကာ သမားဖြစ်ကုန်၏။ (အစိုးရ အမှုတော်ထမ်း ကံသည်ပင်လျှင် ဥစ္စာရှိကုန်၏ ဟူလို။) ကြွင်းသော ကမ္မာယတနအမှုမျိုး၊ သိပ္ပါယတနအမှုမျိုး၊ ဝိဇ္ဇာဌာန အမှုမျိုး၊ ပညာဌာန အမှုမျိုးတို့၌လည်း ကမ္မဿကာ ဖြစ်ပုံကို အကျယ် သိလေ။

အကြင်သူတို့သည် ဣဿရအရှင်ကို ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဣဿရ အရှင်ကို ကိုးကွယ်အားထားရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည်လည်း အမှုအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ကုန်မှသာလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ်

ဂုဏ်သိရ် ကျက်သရေအမျိုးမျိုးကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှုအမျိုးမျိုးကို မပြုလုပ်ကုန်ဘဲ ထိုက္ကဿရအရှင်ကို ကြည်ညိုယုံကြည်၍ နေကာမျှနှင့် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို မရနိုင်ကုန်။

အကြင်သူတို့သည် ထိုက္ကဿရအရှင်ကို မယုံကြည်ကြကုန်၊ ပစ်ပယ် ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း အမှုအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ကုန်မှသာ လျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ်ကျက်သရေအမျိုးမျိုးတို့ကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို မပြုဘဲ နေကြလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို မရနိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ မိမိပြုအပ်သော အမှုကံသည်သာလျှင် မိမိအား ချမ်းသာစည်းစိမ်ကို ပေး၏။ တစ်စုံ တစ်ခုသော စည်းစိမ်ကိုမျှ ကုဿရ အရှင်က မပေးနိုင်ဟု ပညာရှိတို့ ရိပ်မိသိမြင်ကြကုန်၏။

မိမိပြုမှုကံကြောင့် အကယ်ခံရပုံ

ထိုမှတစ်ပါး အကြင်သူတို့သည် ကုဿရအရှင်ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သေလေသော အခါကာလ၌ ကုဿရ အရှင်၏ ကယ်တင်တော်မူခြင်းကို ခံကြရကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ကုဿရ အရှင်ကို မယုံကြည်ကြကုန်။ ပစ်ပယ်ကဲ့ရဲ့ ကြကုန်၏။ ထိုသို့ မယုံကြည်သော သူတို့သည် သေသော အခါကာလ၌ ထိုက္ကဿရအရှင်၏ ကယ်တင်တော်မူခြင်းကို မခံကြရကုန်။ ဤကား ကုဿရနိဗ္ဗာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒပေတည်း။

ထိုစကားရပ်၌ ကုဿရအရှင်ကို ယုံကြည်ခြင်းအမှု၊ ကိုးကွယ်ခြင်း အမှု၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်သော သူတို့ကိုသာလျှင် ထိုက္ကဿရ အရှင်က ကယ်တင်တော်မူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုအရှင်ကို

မယုံကြည်၊ မကိုးကွယ်သော သူတို့ကို ကယ်တင် ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည် ထိုဣဿရ နိမ္မာနဝါဒ၌လည်း ထင်ရှား ပြီးစီးပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိပြုလုပ်သော ဣဿရအရှင်ကို ယုံကြည်မှု၊ ကိုးကွယ်မြတ်နိုးမှုများသည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကို ကယ်တင်နိုင်၏။ ထိုဣဿရ အရှင်မူကား ကယ်တင်တော် မမူနိုင်၊ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သွားသည်လည်း ထင်ရှားပေါ်လာပြန်၏။

ထင်ရှားစွာ ပြဆိုဦးအံ့၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ထိုဣဿရ အရှင်ကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မသာဓနီယအရာ၌ တစ်စုံတစ်ခုမျှ အထူးအပြား မရှိကုန်။ အလုံးစုံ ရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့၏ အသီး အသီးသော ပစ္စုပ္ပန်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ကြ၍ အသက်ကို မွေးမြူကြရကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကံ အတွက်နှင့် လည်း ကမ္မဿကာသမားတို့သည် ဖြစ်၍နေကြသည်ကို မျက်မြင်ဒိဋ္ဌပင် ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတ ကမ္မသာဓနီယဌာနတို့လည်း တစ်စုံတစ်ခု အထူး မရှိကြကုန်။ အတိတ်ကံ အတွက်နှင့်လည်း ကမ္မဿကာသမားတို့သာ ဖြစ်၍ နေကြသည်ကို မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဣဿရအရှင်ကို ကိုးကွယ် အားထားကြရသည့်အတွက် အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးကို လွှတ်၍ တစ်စုံတစ်ရာ ထူးထွေသော အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းသည်ကို မတွေ့ မမြင်ကြရကုန်။

မြတ်သူနည်း၍ ယုတ်သူများသောလောက

ဤလောက၌ အမျိုးမြတ်သော သတ္တဝါတို့လည်း ရှိကုန်၏။ အမျိုးယုတ်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ဥစ္စာစီးပွား များစွာရှိသော

သတ္တဝါ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါး ရိရားပင်ပန်းသော သတ္တဝါ၊ အသက် ရှည်သော သတ္တဝါ၊ အသက်တိုသော သတ္တဝါ၊ အနာရောဂါ နည်းပါး သော သတ္တဝါ၊ အနာရောဂါများသောသတ္တဝါ၊ အဆင်းလှသော သတ္တဝါ၊ အရုပ်ဆိုးသော သတ္တဝါ၊ သီလရှိသော သတ္တဝါ၊ သီလမဲ့သော သတ္တဝါ၊ ပညာရှိသော သတ္တဝါ၊ ပညာမဲ့သော သတ္တဝါ၊ မိုက်သော သတ္တဝါ၊ ရူးသော သတ္တဝါ၊ ခိုးသူသတ္တဝါ၊ ဓားပြသတ္တဝါ၊ နှုနာရှိသော သတ္တဝါ၊ ကန်းသော သတ္တဝါ၊ နားပင်းသော သတ္တဝါ၊ ဆွံ့သော သတ္တဝါ၊ အမိကို သတ်သော သတ္တဝါ၊ အဖကို သတ်သော သတ္တဝါ၊ လူကို သတ်သော သတ္တဝါ၊ ခိုးတတ်သော သတ္တဝါ၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်သော သတ္တဝါ၊ လိမ်လည် လှည့်ဖြား မုသားပြောဆိုသော သတ္တဝါ၊ ကုန်းတိုက်တတ်သော သတ္တဝါ၊ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်စွာ ပြောဆိုတတ်သော သတ္တဝါ၊ အကျိုးမရှိ အဖျင်း အသိမ် စကားကို ပြောဆိုတတ်သော သတ္တဝါ၊ ငြူစူတတ်သော သတ္တဝါ၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းပန်း လိုစိတ်ရှိသော သတ္တဝါ၊ အယူမှားသော သတ္တဝါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သတ္တဝါတို့သည်လည်း ထင်ရှားကြကုန်၏။ ဤလောက၌ မွန်မြတ် ပြည့်စုံသော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် အလွန်တရာ နည်းပါးကုန်၏။ ယုတ်ညံ့ ဖျင်းသိမ်သော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် များစွာ အားကြီးကုန်၏။

ကမ္မဝါဒီတို့ ယူမှတ်ပုံ

ဤအရာ၌ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါးကို ယုံကြည် ကြကုန်သော ကမ္မဿကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသို့ ယုံကြည်ရင်း ရှိကြ ၏။ အတိတ်ကံ အတွက် ပြီးစီးသော အတိတ်ကမ္မဿာဓနီယ အရာဌာနတို့၌ မွန်မြတ်သော အတိတ်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် မွန်မြတ်ပြည့်စုံသော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သော အတိတ်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါ အထူးထူးတို့

ဖြစ်လာကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက် ပြီးစီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနတို့၌လည်း ကောင်းစွာ ပြုလုပ်အားထုတ်အပ်သော မွန်မြတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် မွန်မြတ်သော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါ အထူးထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော ယုတ်ညံ့သော ပစ္စုပ္ပန်ကံ အထူးထူးတို့ ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော အဖို့ရှိသော သတ္တဝါ အထူးထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ ဤကား ကမ္မဿကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထင်မြင် မှတ်ယူပုံတည်း။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ ပြီး၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ပါးကို ပစ်ပယ်ပုံ

အဟေတုကဝါဒ၌ အောက် ပုဗ္ဗေကတနိဂ္ဂဟ အခဏ်းဝယ် အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် ပြီးစီးသော အတိတ်ကမ္မသာဓနီယဌာနကို ပြဆိုခဲ့၏။ ထိုအတိတ်ကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနများသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း အတိတ်ကံဟုဆိုအပ်သော ဟေတုအကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်းဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စယအကြောင်း ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည် မဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ရာ အကြောင်းမရှိဘဲ မိမိအလိုလို ဓမ္မတာတတ်တိုင်း ပေါက်လွှတ်သာ ဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့် ပြီး၍ ဓမ္မတာသိဒ္ဓိ ဖြစ်၏။ ထိုအတိတ်ကမ္မသာဓနီယ ဌာနမှတစ်ပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက် ပြီးစီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနကိုလည်း အောက်ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟတွင်ပင် ပြဆိုခဲ့၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယ ဌာနများသည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်း၊ ထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယအကြောင်းတို့

ကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ အကြောင်းမဲ့ သက်သက်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါ ဟူသမျှသည် အခန့်သင့်၍ ဖြစ်ခွင့် ရှိသည် အားလျော်စွာ အလုံးစုံကိုင်းရှိုင်းသော သဘောရှိကြကုန်၍ ဘာဝ ပရိဏတ တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကအကြောင်း ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အထောက်အပံ့ အဆောက်အဦ ဖြစ်သော ပစ္စယအကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တစ်စုံ တစ်ယောက် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မိမိ၏ သဘော ဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိရာသို့ ကိုင်းရှိုင်းကြရကုန်၏။ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ မိုက်မဲခြင်း၊ လိမ်မာခြင်းစသော လောက၌ များပြားလှစွာသော အခိုက်အတန့် အထူးထူးသို့ အကြောင်းမဲ့ အလိုလို ကျရောက်ကြကုန်၏။ ဤကား အဟေတုကဝါဒတည်း၊ ဤ အဟေတုကဝါဒ၌လည်း၊ နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို ပုဗ္ဗေကတဝါဒ၌ ပြဆို ခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို မှီ၍ သိလေ။

အလိုအလျောက်မဖြစ်နိုင်ပုံ

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ နာရဒဇာတ်တော်၌ ဂုဏ်ကဿပ စသော တိတ္ထိတို့သည် ထိုအဟေတုကဝါဒကို စွဲမြဲမှတ်ယူ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သခင်၏ လက်ထက်တော်၌လည်း မက္ခလိ ဂေါသာလ အစရှိသော အစေဋက တက္ကဒွန်းတို့သည် ဤအဟေတုက ဝါဒကို စွဲမြဲ မှတ်ယူကြကုန်၏။ ဤသို့ အဟေတုက အယူရှိကုန်သော အဟေတုက ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ဖြစ်သော ကမ္မဿက ဝါဒကို ပယ်ရှားကြကုန်၏။ ထိုသို့ပယ်ရှားကြကုန်သော်လည်း ထို အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ပင် ကမ္မဿကာသမား ဖြစ်နေ ကြသည်ကို မသိကြကုန်။ အကယ်၍ အဟေတုကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုတိုင်း

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် တစ်စုံတစ်ရာ အကြောင်းမရှိဘဲ
 ဖြစ်ကြကုန်သော အဟေတု၊ အပစ္စယတို့ ဖြစ်ကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့။
 ကမ္ဘာဦးကာလ ရှေးမဆွက ပင်လျှင် အတိတကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌
 အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ မထူးမပြား တစ်သားတည်း တူကုန်၏။
 ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနတို့၌လည်း၊ အလုံးစုံ တူမျှကုန်ရာ၏။
 သေးငယ်သော အမှုကို ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ကြီးကျယ်သော
 အမှုကို ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊ မိုက်မိုက်မဲမဲ ပြုကုန်သော်လည်း
 ကောင်း၊ လိမ်လိမ်မာမာ ပြုကြကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အထူး မရှိကြ
 ကုန်ရာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ပြုပြုသမျှ ကံအကြောင်းကြောင့်
 ဖြစ်ကြရသည်မဟုတ်၊ မိမိတို့ဘာသာ ဓမ္မတာအလျောက် ဖြစ်သော
 ကြောင့်တည်း။

ကံ ဉာဏ် ဝီရိယအလျောက် ထူးခြားပုံ

မိန်းမမြို့တို့မှာ သားသမီး မပေါက်ဖွားနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ
 အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူအားဖြင့် အလုံးစုံသော ဆန္ဒ
 ဝီရိယတို့၏ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ကံတို့၏လည်းကောင်း၊
 အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိ၊ မြဲသည်ပင်မည်၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော
 သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ဘယ်မျှလောက် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော အမှု
 အမျိုးမျိုးကို ပြုကုန်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးထူး မရှိ၊ တစ်စုံ
 တစ်ခုမျှ မပြုမလုပ်ဘဲ အလကားနေသော သူတို့နှင့် အတူမျှသာ
 ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စင်စစ်မူကား ထိုဉာဏ် ဝီရိယတို့သည်လည်းကောင်း၊
 ကံတရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အကျိုးမပေးဘဲ မြဲသောတရားတို့
 မဟုတ် ကြကုန်၊ ဧကန်မုချ အကျိုးပေးကုန်သော သဖလ တရားတို့သာ
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဆန္ဒ ဝီရိယ ပညာတို့၏ အားရှိ အားမဲ့ ထူးထွေသည်၏

အဖြစ်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ကံအမှုတို့၏ အကြီးအကျယ် အထူးထူး အပြားပြားသည် လောက၌ ထင်ရှား၏။ ကံတို့၏ ထူးထွေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကံ၏ အကျိုးတို့သည်လည်း အထူးထူး အထွေထွေ ထင်ရှားကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ သတ္တဝါတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်မှု၊ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုတို့သည် စင်စစ် ဟေတု အကြောင်း၊ ပစ္စယအကြောင်းရှိသော သဟေတု၊ သပစ္စယတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ထင်ရှားလှ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ထင်ရှားသကဲ့သို့ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ ပညာစသော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ သုစရိုက် ကံ ဒုစရိုက်ကံတို့သည်လည်းကောင်း၊ မြဲခြင်း မရှိ၊ စင်စစ် အကျိုးပေး လတ္တံ့သော တရားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့၏ မြဲခြင်းမရှိ၊ အကျိုး ပေးလိမ့်သော သဘောရှိသောကြောင့် ထိုကံတရားတို့၏ အထူးထူးအထွေထွေသို့လိုက်၍ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ အတိတကမ္မသာဓနီယ အရာဝယ် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာအမျိုးမျိုး၊ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန် လတ္တံ့ ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်ကြကုန်၏။

အကျိုးမြင်က အကြောင်းကိုပါ သိသင့်ပုံ

ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်မျိုး မြက်ပင်မျိုးတို့၏ အထူးထူး အထွေထွေကို မြင်ရလျှင် ထိုမြက် သစ်ပင်တို့၏ မျိုးစေ့တို့ သည်လည်း ထူးထွေကုန်၏ဟု သိကြကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အတိတကမ္မသာဓနီယ ဌာနတို့၌ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှု၊ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု အထူးထူး အထွေထွေတို့ကို မြင်ရ၍လည်း အတိတ်ကံတို့၏ ထူးထွေပုံ ထိုအတိတ် ကံတို့၏ ပြီးစီးရန်

အဆောက်အဦတို့၏ ထူးထွေဟန်ကိုလည်း ဧကန် သိသင့် သိထိုက်၊
ယုံကြည်သင့် ယုံကြည်ထိုက်၏။

သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်ကား အတိတ်ကံ အထူးထူးတို့
အတွက်ကြောင့် အတိတကမ္မသာဓနီယအရာ၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ
အထူးထူးကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မသာ-
ဓနီယအရာ၌ ချမ်းသာဆင်းရဲ အထူးထူးကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်
ထင်ထင် သိမြင် ထိုးထွင်း တော်မူကြပေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗညု
မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤအဟေတုက ဝါဒကို မြဲမြံစွာ နှိပ်နင်း၍ အတင်း
ပယ်ရှားတော်မူ၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ ပြီး၏။

ကမ္မဿကာဝါဒ အကြောင်း ၃-ပါး

ပုဗ္ဗေကတ ဝါဒနိဂ္ဂဟ အရာ၌လည်း ကမ္မဿကာ အကြောင်းကို
ကောင်းစွာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ရှေ့ကမဆိုဘဲ ကြွင်းကျန်သော
အရာမျှကိုသာ ပြဆိုပေအံ့- ဤလောက၌ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်း အမှုကို
ပြုသောသူတို့အား ထိုထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှု၏ ပြည့်စုံဖို့ရန်၊ ပျက်စီးဖို့ရန်-

(၁) ဟေတု အကြောင်း (၂) ပစ္စယ အကြောင်း (၃) သမ္ဘာရ
အကြောင်းတို့သည် များစွာရှိကုန်၏။ ထိုအကြောင်းတို့တွင်-

(၁) စပါးမျိုးစေ့နှင့် လယ်လုပ်သမားတို့သည် ဖြစ်စေ တတ်သော
ဟေတုအကြောင်း မည်ကုန်၏။

(၂) စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေ၌ တည်သော မြေဆီဩဇာ တို့သည် ဖြစ်စေရန် ထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယအကြောင်း မည်ကုန်၏။

(၃) မိုးရွာခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ လယ်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရန် ရေမြောင်းသည် လည်းကောင်း၊ မြစ်ချောင်းသည် လည်းကောင်း၊ မိုးရွာရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိုးတိမ် မိုးသက်လေ တေဇော ဓာတ်ငွေ့ တို့သည် လည်းကောင်း၊ နေ လ နက္ခတ်တာရာတို့သည် လည်းကောင်း၊ တိုင်းနိုင်ငံ၌ နေထိုင်ကြကုန်သော လူတို့၏ အကျင့် အာစာရတို့သည် လည်းကောင်း၊ အဆောက်အဦ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သမ္မာရအကြောင်းတို့ မည်ကုန်၏။

လောကမျက်မြင်

ဤအရာ၌ စပါးမျိုးစေ့သည် အောင်အောင်မြင်မြင် အနှစ်အဆန် ရှိခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှု ပြည့်စုံ အောင်မြင်လေ၏။ ကောင်းစွာ အသီး အနှံရှိ၍ လိုတိုင်းသော အကျိုးကိုပေး၏။ နဂိုရ် ပကတိမျိုးစေ့သည် မအောင်မမြင် အဖျင်းအသွန်တို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှု ပျက်စီး၍ အချည်းအနီး အကျိုးမရှိ ဖြစ်လေတော့၏။ အကယ်၍ပင် မျိုးစေ့သည် အောင်အောင်မြင်မြင် အနှစ်သာရ ရှိစေကာမူ တောင်သူယောက်ျား လယ်သမားသည် ထွန်ချိန် ယက်ချိန် စိုက်ချိန် ပျိုးချိန် စသည်ကို ကောင်းစွာ သိ၍ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှု စသော ပြုသင့် ပြုထိုက်သမျှကို ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ပြုလုပ်ပါမှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု အောင်မြင် ပြီးစီး၏။ ထိုသို့ မပြုလုပ်ခဲ့လျှင်မူကား ပျက်စီးရပြန်လေ၏။ ထိုသို့ပင် တောင်သူ ယောက်ျား လယ်သမားသည် ကောင်းစွာ အားထုတ် ပြုလုပ်ပြန်ပါ သော်လည်း မိုးမှန် မိုးကောင်းမှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု ပြည့်စုံအောင်မြင်၏။

မိုးမကောင်း ပြန်လျှင် ပျက်စီးပြန်လေ၏။ မိုးပင် ကောင်းပါသော်လည်း လယ်၏ အနီးအပါး၌ ရေလိုလျှင် သွင်းရန် ရေမြောင်း၊ ရေများလျှင် လွှတ်ရန် ထုတ်ရန် ရေမြောင်း၊ စုံလင်မှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု ပြည့်စုံပြီး စီး၏။ ရေမြောင်း မကောင်းလျှင်လည်း ပျက်စီးရပြန်၏။ မြစ်ရေကို မှီရသော လယ်တို့တွင် မြစ်ရေအယဉ်သည် အခါအခွင့် သင့်တင့်သော အခါတွင် စီးဝင်မှသာ ပြည့်စုံ၏။ ရေဝင်သင့်သောအခါ ရေမဝင်၊ မဝင်သင့်သောအခါ၌ ရေ များစွာ ဝင်ပြန်လျှင်လည်း ပျက်စီးရပြန်၏။ မြစ်ရေ မည်သည်လည်း အထက် အညာတွင် ရှိသော တောတောင်ယမားတို့၌ မိုးရွာမှသာလျှင် စီးဝင်နိုင်၏။ အထက်အညာရှိ တောတောင်၌ မိုးမရွာပြန်လျှင်လည်း မြစ်ရေ မလာပြီ။ မိုးမည်သည်လည်း မိုးရွာရန် အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ရွာသွန်းနိုင်၏။ မိုးရွာရန် အကြောင်းနှင့် မပြည့်စုံခဲ့လျှင်လည်း မိုးမရွာနိုင်ပြန်။

မျက်မြင်ဥပမာနှင့် ကံတရား

ဤသို့ စသည်ဖြင့် လယ်လုပ်စိုက်ပျိုးမှု တစ်ခုမှာပင် အထောင်မက များလှစွာသော ပြည့်စုံရန်အကြောင်း၊ ပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည် ရှိကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့၏ ပြည့်စုံပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမက ရှိ ကုန်၏။ အလုံးစုံသော အတိတ်ကံတို့၏ ပြည့်စုံပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့ သည်လည်း ထောင်သောင်းမက ရှိကုန်၏။ အလုံးစုံသော အတိတ်ကံ တို့၏ ပြည့်စုံပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမက များလှကုန်၏။

ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား လောကကြီး ဖြစ်နေပုံ၏ အကြောင်းရှိသည်ကို အမြဲကံမျှ နည်းပြကြောင်း စကားရပ်တည်း။

မူချနှင့် နိဒါန်း

နောင်တမလွန်ဘဲတို့၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သော အတိတ်ကံ၏ အကျိုးသည် (၁) မူချအကျိုး (၂) နိဒါန်းအကျိုးဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံနှင့် အကျိုး ၂-ပါး

ဤအရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ပြဆိုအံ့။ တစ်ဦးသော သူသည် ကြီးကျယ်သော အတတ်ပညာ တစ်ခုကို သင်ကြား၏။ အကြင်မျှလောက် ထိုအတတ်ပညာသည် ပြီးစီးအောင်မြင်ခြင်းသို့ မရောက်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ထိုအတတ်ပညာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် များစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ခံစားရ၏။ တစ်ရံတစ်ခါ၌သာ ချမ်းသာကိုတွေ့ရ၏။ ထိုအတတ်ပညာကြီးသည် ပြီးစီးအောင်မြင်ခဲ့သည်ရှိသော် များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရဂုဏ်တို့ကိုလည်း ရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုလည်း ရလေ၏။ ထိုအတတ်ပညာ တတ်သော သူတစ်ယောက်ကို အမှီပြု၍ တစ်ပါးသော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို ရလေကုန်၏။

နိဒါန်းအကျိုး

ထိုစကားရပ်၌ သင်ကြားသော အတတ်ပညာ မပြီးစီးမီ ချမ်းသာဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးကို ခံစားရခြင်း၊ ထိုအတတ်ပညာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစ်ပါးသော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်းအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကို ရခြင်းများသည် ထိုအတတ်ပညာ၏ အကျိုးရင်း မဟုတ် အကျိုးဆက် အကျိုးဖျားဖြစ်၍ (၂) နိဒါန်းအကျိုးမည်၏။

မုချအကျိုး

ထိုအတတ်ပညာ ပြီးစီးအောင်မြင်သည်ရှိသော် အတတ် ပညာကို သင်ကြားတတ်မြောက်သောသူ၏ များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်း များကို ရခြင်း အမျိုးမျိုးသော အစိုးရဂုဏ်တို့ကို ရခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ရခြင်းများသည် ထိုအတတ်ပညာ၏ လိုရင်း အကျိုးစစ် ဖြစ်သောကြောင့် (၁)မုချအကျိုး မည်၏။

အဆိုးကံ၌ အကျိုး ၂-တန်

ဤနည်းအတူ တစ်ဦးသော ယောက်ျားသည် တစ်ယောက် သောသူကို သတ်လေ၏။ အသတ်ခံရသော သူသည်လည်း သေ၏။ သေလေသောသူ၏ ရန်သူတို့သည် သတ်သောယောက်ျားကို ပူဇော် မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ဥစ္စာ စည်းစိမ် စသည်ကိုလည်း ပေးကြကုန်၏။ သေ လေသောသူ၏ အမျိုးအဆွေ တို့သည်ကား ထိုသတ်သောသူကို မုန်းထား ကြကုန်၏။ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်မူလည်း ပြန်လှန်၍ သတ်ကြသော်လည်း သတ်ကြကုန်၏။ အစိုးရ မင်းစိုးရာဇာတို့အား တိုင်ကြား၍ သတ်စေ သော်လည်း သတ်စေကုန်၏။ ဤသို့သော အကျိုးစုသည် ထိုသတ်ဖြတ် သော ကံ၏ (၂) နိသန္ဒအကျိုးဆက် မည်၏။

ထိုသတ်သူယောက်ျားသည် စုတိမနေ သေလွန်သော ကာလ၌ မိမိသတ်ခဲ့သော ပါဏာတိပါတကံကြောင့် အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်၍ ကြီးကျယ်လှစွာသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။ ဤအပါယ်သို့ ကျသော အကျိုးသည် (၁) မုချအကျိုးရင်း မည်၏။

ထိုသတ်သူ ယောက်ျားသည် တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အတွက် အပါယ်မှလွတ်၍ တစ်ဖန် လူဖြစ်ပြန်ပါသော်လည်း အနာ ရောဂါများခြင်း၊

အသက်တိုခြင်း၊ ရန်သူများခြင်း စသော ဒုက္ခ အကျိုးများကို တွေ့ရ၏။
ဤအကျိုး သည်လည်း ပါဏာတိပါတကံ၏ (၁) မုချအကျိုးရင်း မည်၏။

ထိုပါဏာတိပါတကံ ရှိသောသူကို အကြောင်းပြု၍ ထိုသူ နှင့်
စပ်သော ဆွေမျိုးတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို တွေ့ကြုံ
ခံစားကြရကုန်၏။ ဤအကျိုးသည် ထိုပါဏာတိပါတကံ၏ (၂) နိသန္ဓ
အကျိုးဆက် မည်၏။ ကုသိုလ်ကံ အရာ၌လည်း ဤနည်းကို မှီ၍ သိလေ။

နိသန္ဓအကျိုးသည်လည်း ကံပြုစဉ်အခါ၌ ပေးသော အကျိုး၊
ကံရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးချိန်တန်သော ကာလ၌ ပေးသော အကျိုး
ဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

နိသန္ဓအနုအရင့်

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကံပြုစဉ်အခါ၌ ပေးသော အကျိုးသည်
ဖြောင့်မှန် ခိုင်မြဲသည်ဟူ၍ မရှိ။ ကောင်းသော ကလျာဏ ကံကို
ပြုစဉ်အခါ၌လည်း ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို ခံစားရတတ်၏။ မကောင်း
ယုတ်မာသော ပါပကံကို ပြုစဉ်အခါ၌လည်း ချမ်းသာသုခကို ခံစား
ရတတ်၏။ ကံရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးချိန်တန်သော အခါ၌ ပေးသော
အကျိုးသည်ကား ဖြောင့်မှန် ခိုင်မြဲလေ၏။ ကောင်းသော ကလျာဏ
ကံအတွက်ကြောင့် ချမ်းသာသုခကိုသာ ခံစားရ၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မခံစား
ရ၊ ယုတ်မာသော ပါပကံအတွက်ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုသာ ခံစားရ၏။
ချမ်းသာ သုခကို မခံစားရ။

မုချအကျိုးနှင့် အဇ္ဈတ္တ

မုချအကျိုးသည်ကား စင်စစ် အားဖြင့် ဖြောင့်မှန် ခိုင်မြဲ၏။
ကောင်းသော ကလျာဏကံ၏ အကျိုးသည် သုခသာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခမဖြစ်။

မကောင်းသော လူတိုင်းမှာသော ပါပကံအကျိုးသည် ဒုက္ခသာဖြစ်၏။ သုခမဖြစ်နိုင်။ မုချအကျိုး မည်သည် ကံပြုသောသူ၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန် ဌာယလျှင် ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတစ်ပါးတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုကံပြုသောသူသည် ကံ၏အကျိုးကို ခံစားပြီး၍ သေ လေသည်ရှိသော် မုချအကျိုး ကုန်ခန်းလေတော့ ၏။ ကျန်ရစ်သည်ဟူ၍ မရှိ။

နိသန္ဒနှင့် သန္တာန် ၂-ပါး

နိသန္ဒအကျိုးသည်မူကား ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတစ်ပါးတို့၏ သန္တာန်၌လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကံပြုသောသူ သေလေသော်လည်း ထိုနိသန္ဒ အကျိုးဆက် မကုန်ခန်းလေ၊ ကြွင်းကျန်ရစ်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ ချမ်းသာဖို့ရန် သော်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖို့ရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်လေ၏။

နိသန္ဒဖလကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုဦးအံ့၊ အကြင် တစ်စုံတစ်ခုသော အမျိုးအနွယ်၌ ရှေးရှေးဘဝက ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီ သမ္မာရ ရှိသော ဘုန်းရှင်၊ ကံရှင်၊ သမ္မာရှင်သည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေလာ၏။ ထိုဘုန်းရှိသူ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော အခါမှစ၍ ထိုအမျိုးသားတို့၏ အမှုအမျိုးမျိုးတို့သည် ပြည့်စုံ ပြီးစီးကုန်၏။ ဥစ္စာစီးပွား၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွန်သင်း ခြွေရံတို့သည် တိုးပွားကုန်၏။ မင်းမျိုးဖြစ်ခဲ့လျှင် ပညာရှိသော အမတ်ကြီးတို့ ပေါ်ပေါက်လာကုန် ၏။ ရဲရင့်သော ကိုယ် အား၊ ဉာဏ်အားနှင့် ပြည့်စုံသော စစ်သူကြီးတို့သည်လည်း ပေါ်ပေါက် လာကုန်၏။ ဆင်ဝိသေသ၊ မြင်းဝိသေသ၊ သမီးကညာ၊ ရတနာ ဝိသေသ တို့သော်လည်း ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ မိုးတို့သည်မူလည်း ထို သူငယ် ပဋိသန္ဓေတည်ရာ မြို့ရွာနိုင်ငံ၌ ကောင်းစွာ ရွာသွန်းကုန်၏။ ကောက်စပါး

သီးနှံတို့သည်လည်း၊ ကုံတံလောက်ငှစွာ သီးကြကုန်၏။ တိုင်းနိုင်ငံ
သည်လည်း ဝပြော စည်ပင် ကြည်လင် ချမ်းမြေ့စွာ ဖြစ်၏။ ဤကား
ဘုန်းကံရှိသော သူတစ်ယောက်၏ နိသန္ဒအကျိုးဆက်ပေတည်း။
ဤကိုရည်၍ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌-

ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော၊ န သော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ။
ယတ္ထ သော ဇာယတေ ပေါသော၊ တံ ကုလံ သုခမေဓတိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ပုရိသာဇညော၊ ဘုန်းကံ ကြီးမားသော ယောက်ျား အာဇာနည်ကို၊
ဒုလ္လဘော၊ ရခဲလှစွာ၏။ သော၊ ထိုဘုန်းကံ ကြီးမားသော ယောက်ျား
အာဇာနည်သည်၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော မြို့ရပ်ရွာနှင့် ဝံသာကုလ
ဟူသမျှ၌၊ န ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်။ ယတ္ထ၊
အကြင်အမျိုး၌၊ သော ပေါသော၊ ထိုဘုန်းကံကြီးမားသော ယောက်ျား
အာဇာနည်သည်၊ ဇာယတေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တံ ကုလံ၊ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ
တစ်မျိုးလုံးသည်၊ သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ဓေတိ၊ အမျိုးမျိုးသော
ကြီးပွားခြင်းဖြင့် အလျဉ်း ကြီးပွားလေတော့၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံ၌ နိသန္ဒအကျိုး

ပစ္စုပ္ပန်ကံ အရာ၌ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ စွမ်းအားနှင့်
ပြည့်စုံသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် လက်ရုံးအားဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်အားဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ ခိုင်ခံ့ ကောင်းမွန်စွာ ပြုပြင်၍ ထားအပ်ကုန်သော
လယ်ယာဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ရေတွင်းတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ကြီး
လှစွာသော တစ်ဖက်ဆည်း ကန်ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ကြီးမား

ခိုင်လုံစွာသော တူးမြောင်း၊ ချောင်း၊ မြစ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ခိုင်ခံ့လှစွာသော ပေတစ်ရာလမ်းကြီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရှိကုန်၏။ ထိုဆိုပြီး အဆောက် အဦတို့သည် ကမ္ဘာပတ်လုံးလောက်ပင်လျှင် သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်၍ အများချမ်းသာဖို့ရန် တည်နေကုန်၏။ ထိုအဆောက်အဦကြီးတို့ကို မှီ၍ များလှစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကို ရကြကုန်၏။

အတိတ်ကံ၌ နိသန္ဒအကျိုး

ဤသို့ ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စက္ခမျက်မြင်အားဖြင့် ဤလောက၌ ထင်ရှားဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ အတိတ်ကံ၏ အရာဌာနတို့၌လည်း တစ်ဦးသော ဘုန်းကံရှိသူ သတ္တဝါ၏ ဘုန်းကံရှိန်စော် အာနုဘော်ကို တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း မှီခိုခံစားကြရကုန်၏။ ရှေးကံကြမ္မာ ဆိုးညစ်လှစွာသော သတ္တဝါ တစ်ယောက်၏ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးဆက်ကြောင့် တစ်ပါးသော သတ္တဝါအများတို့သည်လည်း အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားကြရကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံ၊ အတိတ်ကံ နှစ်ပါးတို့၏ မုချအကျိုး၊ နိသန္ဒအကျိုး ကိုယ်စီရှိပုံကို ကောင်းမွန်စွာ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်ကံ၊ အတိတ်ကံနှစ်ပါးတို့၏ အကျိုးပေး ထူးထွေ ဆန်းပြားဟန်ကို အမြွက်မျှ ပြဆိုခြင်းတည်း။

ကမ္မဿကာဝါဒ ပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပြဆိုခြင်း

အတ္တကြောင့် အယုတ်အမြတ် ကျင်လည်ရပုံ

အနမတဂ္ဂသံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ကျင်လည် ကျက်စား သွားလာ လှည့်ပတ်၍ နေကြရကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန် တို့၌ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော တရားအမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ကံအမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း ကောင်း၊ အစဉ်တည်စွဲလျက် အမြဲကိန်းအောင်းကာ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် လိုက်ပါ၍ နေကုန်၏။ ထိုယုတ်မာလှစွာသော တရားတို့၏ အတွက်ကြောင့် ဤလောက၌ အပါယ်လေးဘုံတို့သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ရကုန်၏။ ယုတ်မာသောသူ အမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ် ပေါ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အယုတ်သဖြင့် ခွေး ဝက် စသော အပါယ်သတ္တဝါတို့ပင် သော်လည်း ရံခါ ရံဖန် မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် အာဘဿရ မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် သုဘကိဏှ မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် ဝေဟပိုလ်ဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် အရူပဗြဟ္မာ အဖြစ်ကို လည်း ရကြကုန်၏။ ထိုသို့ပင် အထက် အထက် ဗြဟ္မာဘုံကို ရကြကုန်သော်လည်း တစ်ဖန်ပင် အပါယ်ငရဲသို့ တယစ်ဝဲဝဲ ကျရောက်ကြရပြန်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌-

ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇန၊ ကာမရူပဂတိံ ဂတာ။

ဘဝဂ္ဂတံပိ သမ္ပတ္တာ၊ ပုန ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်သည်၊ ဥက္ခိတ္တာ၊ ပင့်မြှောက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကာမရူပဂတိ၊ ကောင်းသော ကာမဂတိ ရူပဂတိသို့၊ ဂတ၊ သွားရောက်ခံစားကြရကုန်၏။ ဘဝဂ္ဂတံ၊ ဘဝဂ် ဖြစ်သော နေဝသညာ နာသညာ ယတနဘုံသို့၊ သမ္ပတ္တာပိစ၊ ရောက်ကြရ ကုန်သော်လည်း၊ ပုန၊ တစ်ဖန်၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြ ရပြန်ကုန်၏။

ထိုသို့ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မနှင့် ပြည့်စုံ လျက်ရှိကြသော သတ္တဝါတို့သည် မဟာဗြဟ္မာကြီးပင် ဖြစ်ကြကုန် သော်လည်း ပုထုဇဉ်ဘုံ၌သာ အကျုံးဝင်ကုန်၍ ပုထုဇဉ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီဘုံ၌ အကျုံးဝင်ကြကုန်၍ လောကီဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြှောက်အပ်ကုန်သော ကျောက်ခဲ လှံတံတို့သည် အောက်သို့သာ လျှောကျလိမ့်သော အဖို့သာ ရှိကုန်သကဲ့သို့ ဆိုပြီးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း အပါယ်ငရဲသို့သာ လျှောကျလိမ့်သော အဖို့ ရှိကုန်၏။ အပါယ်သို့ ကျရောက်ရန် အပါယဂါမိတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန် သည်ဖြစ်၍ အပါယ်သို့ ကျရောက်လိမ့်သော အပါယ် ဇာတ်သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ယုတ်မာသော ဟိနတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည် ဖြစ်၏။ အယုတ်တမာ ဖြစ်ဖို့ရန် အယုတ်တမာသမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ မည်းနက်သော ကဏှဘုံ၌ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကဏှဇာတ်သမား တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ မိုက်ကန်းသော အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အမိုက်သမား အကန်းသမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ကဏှဘုံ အန္ဓဗာလဘုံ ဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ၊ ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သာလျှင်တည်း၊ အဘယ်ကြောင့် မဟာဗြဟ္မာ ကြီး ဖြစ်ပါကုန်

လျက် ကဏှဘုံ၊ အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သနည်းဟူမူ ငါ ငါဟူ၍ မှတ်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိအတွက်ကြောင့်ဟု ဖြေ။

အတ္တမျိုးစေ့၏ အစွမ်း

အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမြစ်မူလ မျိုးစေ့ဗီဇသည် အတ္တဒိဋ္ဌိသာဖြစ်၏။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိရှိခဲ့လျှင် ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ရှိလျှင် အပါယ်ဇာတ်သမား၊ ဟိနဇာတ်သမား၊ ကဏှဘုံသား၊ အန္ဓဗာလဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်းပျောက် ကွယ်ခဲ့လျှင် ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ ချုပ်ငြိမ်း ကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့လည်း ချုပ်ငြိမ်းလျှင် အလုံးစုံ သော အယုတ်တမာ ခပ်သိမ်းတို့သည် ချုပ်ငြိမ်း ပျောက်ကွယ်ကုန်၏။

အကြင်သတ္တဝါတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိကို မပယ်ရကုန်သေး၊ ထိုသတ္တဝါ တို့သည် အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမွေကို ခံကြရကုန်၏။ အဘယ်သို့ ခံကြရကုန်သနည်းဟူမူ၊ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ တင်း လင်းရှိကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အတိတ်သံသရာတွင် အနန္တ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့က လေ့ကျက်ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အဆုံး အစမရှိ အနန္တအပ္ပမေယျဖြစ်သော ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပ ကမ္မတို့မှ မလွတ်မထွက်နိုင်ကြကုန်။

ထိုယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်း လင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝဂ်ဘုံ၌ တည်နေကုန်သော်လည်း မချွတ်မလွဲ အပါယ်ငရဲသို့ ဆွဲ၍ ပစ်ချကြကုန်လတ္တံ့။

အကြင်မျှလောက်သော ထိုသတ္တဝါတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို မပယ်မသတ်ရကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး အနာဂတ် သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌လည်း ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိစသောတရားတို့မှ မလွတ်မထွက်နိုင်ကုန်လိမ့်မည်သာလျှင် တည်း။

ဖြစ်လေရာရာ အနာဂတ်ဘဝတို့၌ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို စွဲယူကြကုန်လတ္တံ့။ တွေ့တိုင်းတွေ့တိုင်းသော အယုတ်တရား အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကျင့်ကြကုန်လတ္တံ့။ အမိကိုသတ်ခြင်း စသော ယုတ်မာသော ကံအမျိုးမျိုး ကိုလည်း ပြုကြကုန်လတ္တံ့။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်း ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် ယုတ်မာသော အယူမျိုး၊ ယုတ်မာသော တရားမျိုး၊ ယုတ်မာသော အမှုမျိုးတို့၌သာ မွေ့လျော်ကြကုန်သည် သာလျှင် ဖြစ်၏။

အတ္တကြောင့် ဣဿရန်မ္မာနဖြစ်လာပုံ

ထိုစကားမှန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိလေပါမူ အထက်မဟာ ဗြဟ္မာကြီး တို့သော်လည်း အလွန်တရာ အသက်ရှည်ကြလေသောကြောင့် မိမိတို့ ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်ရင်းအစ၊ ဗြဟ္မာဘုံမှ စုတိလတ္တံ့သော အဆုံးကို မမြင်နိုင်ကြ ကုန်သဖြင့် မိမိကိုယ်သည် မြဲ၏ဟူ၍ ထင်မြင်သော နိစ္စဒိဋ္ဌိအယူကို စွဲယူကြကုန်၏။ ငါသည် ဧကန္တ ချမ်းသာ၏။ ငါသည် အလိုသို့ လိုက်စေ နိုင်၏။ ငါသည် စင်စစ် မြင်နိုင်၏။ ငါသည် အလုံးစုံကို သိနိုင်၏။ ငါသည် အလုံးစုံကို မြင်နိုင်၏။ ငါသည် ဘုရားပင်တည်း။ ဤသို့ ဘုရားဟူသော အယူကိုပင် စွဲယူလေ၏။ ဤလောကကြီးသည် ငါ၏တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤလောကကြီးကို ငါဖန်ဆင်း၏။ ငါ့မှာ ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးရှိ၏။ ဤသို့ထင်မြင် မှတ်ယူလေ၏။ ရံခါရံဖန် ထိုမဟာဗြဟ္မာကြီးသည် မိမိလောက် အသက် မရှည်ကုန်သော အောက်အောက်ဗြဟ္မာငယ်တို့၏ အလယ်၌ မိမိကိုယ်ကို ထင်စွာပြု၍ ငါသည်စင်စစ် မြဲ၏။ ငါသည် ဘုရားဖြစ်၏။ သင်တို့ကို ငါဖန်ဆင်း၍ ထား၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို ပြောကြားလေ၏။ ထိုပြောကြားသော အတိုင်းလည်း ဗြဟ္မာငယ်တို့က ယုံကြည်မှတ်သားကြကုန်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာ၏ စကားကို ယုံကြည်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ဣဿရနိဗ္ဗာန ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အောက်ဖြစ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည် လူ့ပြည် တို့၌ကား ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ မဟာဗြဟ္မာ၏ စကားကို စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ကြကုန်၏။

(ဤသို့သော မဟာဗြဟ္မာမျိုးကို ဣဿရနိဗ္ဗာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘုရားဟူ၍ မှတ်ထင်လေသည်။ ထို မဟာဗြဟ္မာ၏ ပြောသောစကား ကိုစွဲ၍ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် ပွားများပြီးလျှင် ယခုလောက၌ ဣဿနိဗ္ဗာန အယူကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေသတည်း။)

အတ္တကြောင့် စိတ်ချခွင့်မရှိရပုံ

ထို့ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို မသတ်မဖြတ်ကြရသေးလျှင် ဘုရားဟု ဝန်ခံနေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် သော်လည်း အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့မှ မလွတ် မထွက်နိုင်ကြ လေကုန်။

ထိုသို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မသတ်မဖြတ်ရသေးသည့်အတွက် ဘုရားဟု သမုတ်နေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့သော်လည်း နောင်တစ်ဖန် အပါယ် ငရဲတို့၌ မြုပ်မြဲမြုပ် မျောမြဲမျောနေကြရကုန်လတ္တံ့။

မဟာသမုဒ္ဒရာအလယ်၌ တည်နေကြရကုန်သော ငါးလိပ် သတ္တဝါ တို့ကဲ့သို့ ကဏှဘုံ၌ တည်ကုန်သော ကဏှ ဇာတ်သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို ဧကန်မြင်စွမ်းနိုင်သော ပညာမျက်စိ မရှိကြလေသောကြောင့် အန္တဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သော အန္တဇာတ် သမား ဗာလဇာတ်သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုအခါ ကုသိုလ်ကံ အခွင့်မသင့်၍ အပါယ်ဘုံ၌ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း နောင်ကုသိုလ်ကံ အခွင့် သင့်လျှင် ဘုရားဟု သမုတ်နေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် ဖြစ်ပြန်ကြ ရကုန်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာကြီးတို့သည်လည်း တစ်ဖန်အပါယ်ဘုံ၌ တိရစ္ဆာန်တို့ ဖြစ်ရပြန်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိခဲ့လျှင် တစ်စုံတစ်ရာမျှ သံသရာ၌ အေးအေးသာသာ နေခွင့် စိတ်ချလက်ချ နေခွင့်ဟူ၍ မရှိလေ။ အတ္တဒိဋ္ဌိလွှင့်တိုင်း လိုက်ပါ၍ သံသရာနခမ်း မသတ်နိုင်ဘဲ အထပ်ထပ် ကျင်လည် ပြေးသွားကြရကုန်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌အကျိုး အပါယ်တံခါးပိတ်ခြင်း

အကြင် သတ္တဝါတို့အား ယုတ်မာလှစွာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှား သတ်ဖြတ် နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့အား ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သော အခါ၌ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံး ပျက်စီးကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသောသူတို့သည် အတိတ်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ စသည်တို့မှလည်း ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ စသည်တို့မှလည်း ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ စသည်တို့မှလည်း ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော ကောင်းမွန် မြင့်မြတ် သော ကုသိုလ်ကံတရားတို့၏ အမွေခံတို့သာလျှင် ဖြစ်ကြရကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကုသိုလ်ကံတို့၏ အမွေခံ ဖြစ်ကြရကုန်သနည်းဟူမူ အကြင်အခါ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိလည်း ချုပ်ဆုံးလေ၏။ ထိုအခါ၌ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတို့သည်လည်းကောင်း၊ အပါယ်သို့ သွားဖို့ရန် ယုတ်မာသော အဖို့သို့ သွားဖို့ရန်ဖြစ်သော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ ဟူသမျှသည်လည်းကောင်း၊ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည် နောင် အပါယ်သို့ သွားရန် စခန်းမရှိပြီဖြစ်၍ အပါယ်ဇာတ်မှလည်း အချင်း ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ ယုတ်မာသော အဖို့သို့ သွားရန် စခန်း မရှိပြီဖြစ်၍ ဟိနပက္ခဇာတ်မှလည်း အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း

ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးမှုကို လည်းကောင်း၊ နောင် အပါယ်သို့ သွားရန် အပါယ်ဇာတ်၊ နောင် ယုတ်မာသော အဖို့သို့ သွားရန် ဟိနပက္ခဇာတ်တို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်မှု ကိုလည်းကောင်း၊ သဥပါဒိသေသ မဟာနိဗ္ဗာနဓာတ် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာ အဝတ္ထာဘုံကြီး ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ လောကီဘုံသားတို့ တည်ရာ မဟုတ်၊ လောကုတ္တရာဘုံသား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည်ရာ သာဖြစ်၍ အရိယာဘုံကြီးဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။

သေခြင်းကင်းပုံ

ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးခြင်း အပါယ်ဇာတ်၊ ဟိနပက္ခဇာတ်တို့မှ အခြင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ခြင်း များသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ပျက်စီးသည် ဟူ၍ မရှိ။ နိစ္စရူပ ဖြစ်လေ၏။ ဖောက်ပြန် ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတည်လေ၏။ အိုမင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း ဇရာဟူ၍ မရှိ၊ သေဆုံးပျက်စီးခြင်း မရဏဟူ၍ မရှိ၊ မပျက်မပြား မကွယ်မပျောက် နိုင်ပြီ။ ထိုချုပ်ဆုံးမှု လွတ်ကင်းမှု၏ အဆုံးစွန်သော အစွန်းသည်လည်း မရှိ၊ ထို့ကြောင့် အမတဓာတ် ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။

ပြုပြင်ရခြင်းကင်းပုံ

ဤသို့ အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံး လွတ်ကင်း ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလ ပတ်လုံး ထိုချုပ်ဆုံးမှု လွတ်ကင်းမှုများသည် ပျက်စီး ယိုယွင်းသည် ဟူ၍ မရှိပြီ၊ တစ်ဖန် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သည် ဖြစ်ပေါ် လာပြန်သည်ဟူ၍လည်း မရှိပြီ၊ အပါယ်ဇာတ်၊ ဟိနပက္ခဇာတ် တို့မှ ကျွတ်လွတ် ခြင်းသည်လည်း ပျက်စီးယိုယွင်း အိုမင်းသည်ဟူ၍ မရှိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ဖန် အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ ယုတ်မာသော အဖို့သို့ ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍ မရှိ။

ထိုချုပ်ဆုံးမှု၊ ပျက်စီးမှုများသည် အမတဓာတ်ဖြစ်လေသော ကြောင့် တစ်ဖန်ပြုပြင်စီရင်ဖွယ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် အသင်္ခတဓာတ် ဟူ၍ လည်း ဆိုအပ်၏။

သောတာပန်၏လားရာဘုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးသော အခါကာလမှစ၍ ပုထုဇ္ဇန်ဇာတ်၊ ပုထုဇ္ဇန်ဘုံကို လွန် မြောက်ကြကုန်၏။ အရိယာဘုံ၌ တည်ကုန်သဖြင့် အရိယာဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီဇာတ်၊ လောကီဘုံကိုလည်း လွန်မြောက်ကြကုန်၏။ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်ကုန်သဖြင့် လောကုတ္တရာဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော သူတို့သည် ကာမဘုံ၌ ခုနစ်ကြိမ်သာ ပဋိသန္ဓေ နေကြရကုန်၏။ (သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ ဆိုသည်။)

ဗြဟ္မာဘုံ၌ကား ဘယ်မျှလောက် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရ၏ ဟူ၍ အကြိမ်ဝါရ အရေအတွက် မရှိ၊ အထက်အထက်ဘုံသို့သာ တက်လိမ့်သော ဥဒ္ဒံဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘဝအရာ၊ ဘဝအထောင်၊ ဘဝအသိန်း ကာလပတ်လုံးတို့ လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာအရာ၊ ကမ္ဘာအထောင်၊ ကမ္ဘာအသိန်း ကာလပတ်လုံးတို့ လည်းကောင်း၊ သံသရာဘဝ၌ ကျင်လည်ကြရကုန် သော်လည်း တစ်ရံတစ်ခါမျှ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ မလားမရောက်ကြကုန်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ်ဖြစ်သော ကံကောင်း၊ ကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကံကောင်း ကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းမွန်စွာခံစား စံစားကြရ ကုန်လျက် ကောင်းမြတ်ကြီးကျယ် တင့်တယ်ခမ်းနားလှစွာသော သုဂတိ ဘုံဘဝတို့၌ သာလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်ခံစားကြရကုန်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်အနာဂတ် ကာလ၌လည်း ကောင်းမြတ်သော ကံတို့ကို

သာလျှင် ပြုကျင့်ကြကုန်လတ္တံ့။ ယုတ်မာသော ဒုစွဲရိုက်ကံတို့ကို ပြုရန် အချက်ကိုမူကား အိပ်မက်တွင်ပင် မမြင်မမက်ကြလေကုန်။ ထိုသူတို့မှာ ဒုစွဲရိုက်ကို ပြုနိုင်ရန် မူလဗီဇဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိ အနည်းငယ် မျှ မရှိလေ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ကံကောင်း၊ ကံမြတ်တို့၏ အမွေခံတို့သာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ သုဂတိဘုံသို့သွားရန် တရားနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သည် ဖြစ်၍ သုဂတိဘုံသို့ သွားလတ္တံ့သော သုဂတိနယ်သားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မွန်မြတ်သော တရားထူးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန် သည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သော အဖို့သို့ သွားလတ္တံ့သော ပဏိတနယ်သားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဖြူစင် သန့်ရှင်းသော ဇာတ်ရှိသော ဘုံ၌ တည်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော ဇာတ်ရှိသောသူတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်သော ပညာမျက်စေ့နှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပညာ မျက်စေ့ရှိသောသူတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့်ပြီးသော အရိယာပညာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စင်စစ် ပညာ ရှိသော ပဏ္ဍိတဇာတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိသော ပုထုဇွန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တည်ရာ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှ လွန်မြောက်၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ စံပျော်ရာ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်သော အရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ လက်ထက်တော်အခါ သာဝတ္ထိ၊ ဗာရာဏသီ၊ ဝေသာလီ၊ ရာဇဂြိုဟ်စသော ထိုထို အိန္ဒိယတိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အဂါရိက လူသောတာပန်တို့ သည်လည်း အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။

သနင်္ကမာရ ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ထိုကဲ့သို့သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မရေမတွက်နိုင် ရှိကုန်၏ဟုဆိုသော စကားလည်းရှိ၏။

ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော လက်ထက်တော်အခါရှိသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုအခါ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်နှင့် အပြည့်ပင် ထင်ရှား တည်ရှိကြကုန် ၏။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်သို့သာ တစ်ဆင့် တစ်ဆင့် မြင့်၍ မြင့်၍ တက်လတ္တံ့သော ဘုံစဉ်စံ ဥဒ္ဓံသောတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အောက်သို့ တစ်ဖန် စုန်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ မဟုတ်ကြပေကုန်။

ဇာတိခေတ်ဟု ဆိုအပ်သော စကြဝဠာတိုက် တစ်သောင်း၌ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော စတုမဟာရာဇိက နတ်တို့ သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။ ထို့အတူ တာဝတိံသာ စသော အထက်နတ်ပြည်တို့၌လည်း သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စသော ဗြဟ္မာဘုံ တို့၌လည်း သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။ ထိုသောတာပန် တို့သည် အထက် အထက် ဘုံသို့ ဆန်တက် ကုန်လတ္တံ့သော ဥဒ္ဓံဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အောက်သို့ တစ်ဖန် စုန်ဆင်းလတ္တံ့သော အဓောဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ မဟုတ်ကြပေကုန်။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား လောကုတ္တရာဘုံသားဖြစ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အောက်ထစ်အညံ့စား ဖြစ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂတိကို ပြဆိုသော စကားရပ်ပေတည်း။

အတ္တကြောင့် ယုတ်မာရပုံ

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်း ရှိနေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ယုတ်ညံ့သော အဖို့၌ တည်ကုန်လျက် စုန်ဆန် မျောပါး ကျက်စား ကျင်လည်ကြရကုန်၏။ အကြင်အခါ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှား

နိုင်၏။ ထိုအခါမှ ဖြူစင် မြင့်မြတ်သော အဖို့၌ တည်ကုန်၍ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့မှ လွတ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းချမ်းသာစွာ ကျင်လည်ရကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိတရားသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇ ဖြစ်ပါ သနည်း။ ဤကား အမေးပုစ္ဆာတည်း။

အဖြေကိုဆိုအံ့- တစ်ပါးသောမင်းသည် မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ လွန်စွာ တပ်မက်မောသတတ်၊ ထိုမက်မောအပ်သော မင်းစည်းစိမ် သည်လည်း အကြင်မျှလောက် ယုတ်မာ ညစ်ညမ်းလှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို ပြုလုပ်၍ စောင့်ရှောက်မှသာ တည်တံ့ခြင်း သဘောရှိ၏။ မင်းစည်းစိမ်၌သာ မက်မောသော ပြည့်ရှင်မင်းသည်လည်း ထိုမျှလောက် ယုတ်မာ ဆိုးညစ်လှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို တစ်ခုမျှ မရှောင်ဘဲ အဓမ္မပြုလုပ်၍ မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်ကို စောင့်ရှောက်ရ၏။

တစ်ရံရောအခါ ထိုပြည့်ရှင်မင်းသည် မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ အပြစ် ဒေါသ အာဒိနဝကြီးတွေကို သိမြင်၍ မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ တပ်မက်ခြင်း ကင်းလေ၏။ လွန်စွာ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်သော စိတ်လည်း ရှိလေ၏။ ထိုအခါမှ ထိုကြပ်တည်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို ပယ်ရှား၍ တောတောင်သို့ ထွက်ခွာပြီးလျှင် သူတော်သူမြတ်ပြုလုပ် လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခါမှစ၍ မင်းစည်းစိမ်အတွက် စောင့်ရှောက်အပ်သော ယုတ်မာသော အမှုအမျိုး မျိုးတို့ကို တစ်စုံ တစ်ရာမျှ မပြုလေ။

တစ်ပါးသောအခါ ထိုပြည့်ရှင်မင်းသည် တောတောင်သို့ ထွက်ခွာပြီးလျှင် ရသေ့ ရဟန်း ပြုလုပ်လေ၏။ ထိုသို့ပင် ရသေ့ ရဟန်း ပြုလုပ်ပါသော်လည်း မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန် မိမိကိုယ်ဟု ပြုလုပ်ထားသော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့ကို ငါ၏ အနှစ်သာရအတ္တ ကိုယ်ပိုင်ပင်တည်းဟု မှတ်ထင်စွဲမြဲ၏။ လွန်စွာလည်း ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ကို မိမိကိုယ်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ထိုသို့ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ကိုင်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်စွဲလန်းနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုရသေ့ရဟန်းသည် အကြင်မျှလောက် ယုတ်မာသောတရားနှင့် ယုတ်မာသောအမှုမျိုးတို့ကို ပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်သင့်၊ စောင့်ရှောက်ထိုက်၊ စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ထိုမျှလောက် ယုတ်မာသောတရားနှင့် ယုတ်မာသော အမှုမျိုးတို့ကို ပြုလုပ်၍ မချွတ် မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်လတ္တံ့သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။

တစ်ရံရောအခါ၌ ထိုရသေ့ရဟန်းသည် ဝိပဿနာဉာဏ် အားဖြင့် မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့၌ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝကို ကောင်းစွာ သိမြင်၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အနှစ်သာရ အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလမ်းခြင်းမရှိ။ လွန်စွာ စုံမက်မြတ်နိုး ခြင်း မရှိလေ။ ထိုအခါမှ စ၍ မိမိ၏ အတ္တအတွက် စောင့်ရှောက်ရသော ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို အလေးမမူ လျစ်လျူရှုရတော့သည် သာဖြစ်၏။ ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို မစောင့်ရှောက်ပြီ၊ ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးဖြင့်သာ စောင့်ရှောက် တော့လတ္တံ့။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တကို စောင့်ရှောက်ရန် အတွက်ကြောင့် ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးကို မစွန့်ပစ်တော့လတ္တံ့။ စင်စစ်မူကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းမြတ်သော ကလျာဏကမ္မကို စောင့်ရှောက်ရန်

သာလျှင် မိမိအတ္တကို မညှာမတွန့် ဝံ့ဝံ့စားစား စွန့်ပေးလတ္တံ့သည်သာ ဖြစ်၏။

ဤပြဆိုခဲ့သော ဥပမာကို ထောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ကြောင်း၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇ ဖြစ်ကြောင်းကို နှိုးနှော၍ သိအပ်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌ အကျိုးကိုပြဆိုခဏ်း ပြီး၏။

အတ္တနှင့် အနတ္တ ကာယ- ကိုယ်အသုံး

အတ္တ၊ ကိုင်။ အနတ္တ၊ ကိုင်မဟုတ်။ ဤအရာ၌ ကိုယ်-ကိုင် ဟူသောဝေါဟာရသည် ကာယသဒ္ဓါမှ နာမသတ် အနက်ပေး၍ ထွက်သော ဝေါဟာရ၊ အတ္တသဒ္ဓါမှ ထွက်သော ဝေါဟာရဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာယသဒ္ဓါမှ ထွက်သော ကိုယ်ဟူသော ဝေါဟာရသည်ကား ခန္ဓသဒ္ဓါ၊ သမုဒယ သဒ္ဓါ၊ သမူဟသဒ္ဓါတို့နှင့် အတူ ပရမတ္ထဓမ္မဉ္စယကို ပြသော ဝေါဟာရဖြစ်၍ စင်စစ် ကောင်းမြတ် မှန်ကန်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသညာကို အားပေး သော ဝေါဟာရမျိုး မဟုတ်၊ ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယလဟုတာ၊ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ရူပကာယော နာမကာယော” စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထ ဝေါဟာရ အရာ၌ အသုံးတွင်ကျယ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။

အတ္တ-ကိုယ်အသုံး

အတ္တသဒ္ဓါမှ ထွက်သော ကိုယ်-ဟူသော ဝေါဟာရ သည်ကား သတ္တ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဇီဝသဒ္ဓါတို့နှင့် အတူ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ဟူသော အနက်ကို ပြသောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသညာကို အားပေးသော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထအရာ၌ လွန်စွာ နှောင့်ယှက်တတ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထဓမ္မနှင့် ကန့်လန့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။ ထို့ကြောင့် “ရူပံ အနတ္တာ၊ ဝေဒနာ အနတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။

အဘိဓာန်၌ “သော ကာယေ ပရမတ္ထနိ” ဟူ၍ ပုလ္လိင်အတ္တ သဒ္ဓါသည် ကာယ၊ ကိုယ်-ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏ဟု ဆို သော်လည်း အတ္တဝါဒ ပါဒါနံ ဟူသောပုဒ်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဟူသောပုဒ်၊ အနတ္တာ ဟူသော ပုဒ်တို့၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် ကာယ၊ ကိုယ်ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်။

“အတ္တာနံ ဝမိတ္တာ ဝမိတ္တာ ရောဒတိ” စသော ပုဒ်များ၌ အတ္တ သဒ္ဓါသည်သာ ကာယအနက်၌ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာ သညာတို့၏ မှီတွယ်ရာဖြစ်သော အတ္တသဒ္ဓါအနက် ကိုယ်-ဟူသော ဝေါဟာရကို ယ သတ်၍ မဆိုနှင့်၊ ဝ-သတ်သော ဝေါဟာရဖြင့်သာ အတ္တာ-ကိုယ်၊ အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ် ဆိုလေ၊ ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဤ ကိုယ်-ကိုယ် နှစ်ခုအကြောင်းကို ကောင်းစွာ ခွဲခြမ်း၍ မိန့်ဆိုတော်မူလေ့၊ ရေးသားတော်မူလေ့ရှိ၏။

အနတ္တ၏ အနက်သုံးမျက်

အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်၊ အနတ္တာ၊ အနတ္တ မည်၏။ အသာမိကဋ္ဌေန၊ အစိုးရသူ အရှင်သခင် မရှိသော အနက်ကြောင့်၊ အနတ္တာ၊ အနတ္တ မည်၏။ အဝသဝတ္ထနဋ္ဌေန၊

အလိုသို့ မလိုက်တတ်သော အနက်ကြောင့်၊ အနတ္တ၊ အနတ္တ မည်၏။

အသာရကဋ္ဌအနက်

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုအပ်သော အနတ္တ၏ အနက်သုံးချက် တို့တွင် “အသာရကဋ္ဌန အနတ္တ” ဟူသော စကားကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုအံ့။

ဤလောက၌ အလွန်အကဲဆုံးသော အနှစ်သာရကို အတ္တဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အထည်ကိုင်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုကြ ကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပွားချုပ်-ဖြစ်ပွားချုပ် ဆုံး၍ နေသည်ကို မသိမမြင်ကြကုန်၊ ထိုသို့ အနိစ္စသဘောကို မသိမမြင်သော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဤသို့မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာတရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီး ပေတည်း။ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာတရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေတည်း။ အာရုံအမျိုးမျိုးကို မှတ်တတ်သော သညာက္ခန္ဓာ သည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေတည်း။ အမူ အမျိုးမျိုး ကို စေ့ဆော်စီရင်တတ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေတည်း။ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်သော ဝိညာဏ က္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တကြီးပေတည်း။ ဤသို့ ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုင်အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်ကြ ကုန်၏။ ဤသို့ ထင်မြင် မှတ်ယူမှုသည်ပင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။

ခွက်ဥပမာ

ဥပမာ ထင်စွာပြဆိုအံ့- ဤလောက၌ သစ်သားခွက်၊ မြေခွက်၊ သံခွက်၊ ကြေးခွက်၊ ငွေခွက်၊ ရွှေခွက်များသည် ရှိ၏။ ထိုစကား၌ သစ်သားဖြင့် ပြီးသော သစ်သားလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင် ရှိသော ခွက်ကို သစ်သားခွက် ဟု ဆိုအပ်၏။ ထို့အတူ မြေဖြင့်ပြီးသော မြေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင် ရှိသော ခွက်ကို မြေခွက်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ သံဖြင့်ပြီးသော သံလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ရှိသော ခွက်ကို သံခွက် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ကြေးဖြင့် ပြီးသော ကြေးလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင် ရှိသော ခွက်ကို ကြေးခွက် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ငွေဖြင့် ပြီးသော ငွေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင် ရှိသော ခွက်ကို ငွေခွက် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရွှေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင် ရှိသော ခွက်ကို ရွှေခွက်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုစကားရပ်၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ခွက်၏ ပုံပန်း သဏ္ဌာန် မျှကိုသာ ပြ၏။ အသားရင်း၊ အထည်ရင်းကိုမူကား ထိုခွက် ဟူသော ဝေါဟာရက မပြနိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေစသော ဝေါဟာရ သည်သာလျှင် ခွက်၏ အသားရင်း အထည်ရင်းကို ပြနိုင်၏။ ပြပုံကား ခွက်ဟူသော သဒ္ဒါကို ကြားလျှင် ခွက်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် အထူးကိုသာ သိ၏။ ခွက်၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ရင်း ဝတ္ထုကိုမူကား ထိုခွက် သဒ္ဒါကို ကြားကာမျှနှင့် မသိနိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေ စသော ဝေါဟာရကို ကြားမှသာလျှင် ထိုခွက်၏ အထည်ကိုင် ဝတ္ထု အသားကို သိနိုင်၏။

အဘယ်ကြောင့် သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေစသည်တို့သည် ခွက်၏ အနှစ် အသား အထည်ကိုင် ဝတ္ထုဖြစ်ပါသနည်းဟူမူ-

ထင်စွာပြဆိုအံ့- သစ်သားခွက်၌ သစ်သားသည် ထိုခွက် ဟူသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်အထူး၏ အထည်ကိုင် အသားဖြစ်၏။ အတ္တ ဖြစ်၏။ ထိုသစ်သား ခွက်သည် ခွက်၏ဖြစ်ရာ၊ တည်ရာ ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်၏။ သစ်သားကိုထား၍ အသီးအခြားခွက်ဟူ၍ မရှိလေ။ ခွက်ပုံပန်း သဏ္ဌာန်ဖြင့်တည်သော သစ်သားကိုသာလျှင် ခွက်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အကြင်မျှလောက် သစ်သားသည် ခိုင်ခံ့၏။ ထိုမျှလောက် ခွက် သည်လည်း ခိုင်ခံ့၏။ ထိုခွက်သည် သစ်သားအားလျော်စွာ အဖိုးထိုက် တန်၏။ ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ နံ့သာသားခွက်ဖြစ်လျှင် နံ့သာသားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ ကရမက်သားခွက် ဖြစ်လျှင် ကရမက်သားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သရက္ခန္ဓာ စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန္ဓာ စန္ဒကူး သားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သစ်သားအားလျော်စွာ အသုံးဝင်၏။ ကျွန်းသားခွက် ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားခွက်နေရာတွင် အသုံးကျ၏။ သရက္ခန္ဓာ စန္ဒကူးသား ခွက်ဖြစ်လျှင် သရက္ခန္ဓာစန္ဒကူးသား ခွက်နေရာတွင် အသုံးဝင်၏။ သစ်သားအားလျော်စွာ ထိုခွက်သည် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ ကျွန်းသား ခွက် ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ သရက္ခန္ဓာစန္ဒကူးသား ခွက်ဖြစ်လျှင် သရက္ခန္ဓာစန္ဒကူးသားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ ဤသို့လျှင် သစ်သားခွက်ဟူရာ၌ သစ်သားသည်သာ ထိုခွက်၏အသားရင်း အထည် ကိုင် ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်လေသတည်း။ မြေခွက်၊ ရွှေခွက် စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

ဥပမာ ဥပမေယျ တပ်ပြပုံ

ဤဥပမာနှင့်အတူ သတ္တဝါမည်သည် ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုင်ဝတ္ထု ရှိ၏။ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်

ပြီးသော ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရှိသည်ကို သတ္တဝါဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

သတ္တဝါ မည်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ လျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် သညာက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ သညာက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ လျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

အကျင်းချုပ်အားဖြင့် သတ္တဝါ ဟူသမျှသည် ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် ပြီး၏။ ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုဝ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သစ်သားခွက် ဥပမာ၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရ တူ၏။ ခွက်၏ အသားဝတ္ထုရင်းနှင့် သတ္တဝါ၏ အသားဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတူ၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

အကြင်မျှလောက် ရူပက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာငါးပါးတရား တို့သည် ခိုင်ခံ့ကုန်၏။ မအိုမင်း၊ မရင့်ရော်ကုန်သေး။ မပျက် မစီး၊ မချုပ် မပျောက်ကုန်သေး။ ထိုမျှလောက် သတ္တဝါလည်း ခိုင်ခံ့၏။ မအိုမင်း၊ မရင့်ရော်၊ မသေမပျောက်၊ မပျက်မစီး၊ သတ္တဝါသည် အနှစ်တရာပတ်လုံး တည်၏။ အနှစ်တစ်ထောင်ပတ်လုံး တည်၏။ မအိုမင်း၊ မရင့်ရော်၊ မသေမပျောက်၊ မပျက်မစီး၊ ထိုမျှလောက် သတ္တဝါတို့၏ အသားရင်း၊

ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့သည် အိုမင်း ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ ဤသို့ ထင်မြင်မှုကား အတ္တဒိဋ္ဌိပင်တည်း။

သာမန်သိပုံ

အကြင်သူတို့သည် သစ်သားခွက်၌ ခွက်၏အသားရင်း ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော သစ်သားကိုမူကားသိကြကုန်၏။ သစ်သား၏ အထည် ကိုဝ် ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ကိုမူကား မသိမမြင်နိုင်၊ မထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ခွက်၏ အသားရင်း ဝတ္ထုရင်းကား သစ်သားပင်တည်း ဟူ၍ သာမညအားဖြင့်သာ သိနိုင်ကြကုန်၏။

ဓာတ်သဘောကို သိပုံ

အကြင်သူတို့သည်မူကား သစ်သား၏ အထည်ကိုဝ် အသားရင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ကို ထင်ရှား ကောင်းမွန်စွာ သိမြင်ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့၏ ရင့်ရော်ခြင်း ဓာတုဇရာ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်း ဓာတု မရဏတို့ကိုလည်း သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။

သိမြင် ထိုးထွင်းပုံကား- ထိုခွက်သဏ္ဌာန် ဖြစ်၍ နေသော သစ်သား၌ ခက်မာသောအမူအရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထို ခက်မာသောအမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် ပထဝီဓာတ်တို့သာ မည်ကုန် ၏။ သစ်သားမဟုတ်ကုန်။ ထို့အတူ၊ ထိုသစ်သား၌ ဖွဲ့စေသော အမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် အာပေါဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း အမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် တေဇောဓာတ်တို့သာ မည် ကုန်၏။ ထောက်ခံခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း၊ အမူအရာတို့ သည် ဆတ်ဆတ် ဝါယောဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ဤကား မဟာဘုတ်ခေါ်သော

ဓာတ်ကြီးလေးပါးတည်း။

ထို့အတူ ထိုသစ်တုံး၌ အဆင်းသည် ဝဏ္ဏဓာတ်မည်၏။ အနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏။ အရသာသည် ရသဓာတ်မည်၏။ ဓာတ်ဆီစုသည် ဩဇာဓာတ်မည်၏။ ဤကား သိမြင်ထိုးထွင်းကြပုံတည်း။

ဤသို့ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်၊ ထိုးထွင်းနိုင်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ဓာတ်သက်သက်တို့သာ ရှိကုန်၏။ သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြား တစ်စုံ တစ်ရာမျှ မရှိ။ ထိုသို့ သစ်သား မရှိခဲ့ပါလျှင် အဘယ်မှာ သစ်သားခွက် ရှိနိုင်ပါတော့မည် နည်းဟု ထင်ရှား သိမြင်လေ၏။

ခွက်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်နေသော သစ်သားကို သီတ လေအေး တိုက်ခတ်အပ်သည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဥဏှလေပူ တိုက်ခတ်အပ် သည် ရှိသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ခုခုသော တုတ်လုံတံဖြင့် ရိုက်ခတ်အပ် သည် ရှိသော်လည်းကောင်း၊ အထက်သို့ ပင့်မြှောက်ခြင်း၊ အောက်သို့ ပစ်ချခြင်းစသည်ကို ပြုအပ်သည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ထိုသစ်သား၌ တည်ရှိကုန်သော ပထဝီစသော ဓာတ်တို့သည် ရှေ့ အမူအရာ အစဉ် တစ်မျိုးမှ ပြောင်းလဲ၍ အမူအရာတစ်မျိုး ပေါ်လာကုန်၏။ ခဏ ချက်ချင်းပင် ဖောက်ပြန်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်းရင့်ရော်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဓာတုမရဏဖြင့် ချုပ်ပျောက်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဓာတုဇာတိဖြင့် ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ် ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် တိုးပွားကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် မတိုးမဆုတ် ရှိကုန်၏။

ဤသို့ သိမြင်ထိုးထွင်းကြကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ်အားဖြင့် သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြားမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ကောင်းမွန် ထင်ရှားစွာ

သိလေ၏။ မိမိနဂိုရ်ပကတိကမှ မရှိသောသစ်သားသည် အဘယ်မှာ ခွက်၏ အသားဝတ္ထု အထည်ကို အတ္တ ဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ချုပ်ပျက် ဖြစ်ပွား၍ နေသော ပထဝီ အစရှိသော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရား တို့သည် အဘယ်မှာ သစ်သား၏ အနှစ် အသား အထည်ကို ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။ ဤသို့ သိမြင် ထိုးထွင်းကြကုန်၏။

ထိုစကား၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် သတ္တဝါ ဟူသော ဝေါဟာရ တူ၏။ သစ်သားနှင့် သတ္တဝါ၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန် တူ၏။ သစ်သား၌ အကျုံးဝင်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့နှင့် သတ္တဝါ၏ ကိုယ် သဏ္ဌာန်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပက္ခန္ဓာတရားစု တူ၏။ ဤသို့ နှိုးနှောလေ။ နာမက္ခန္ဓာတို့မှာမူကား သဏ္ဌာန်မရှိ။ ကိုယ်အလုံး၌ အကြင်နေရာမှာ အာရုံတရားတို့ ထိခိုက်လာကုန်၏။ ထိုအာရုံ ထိခိုက်ရာ ဌာန၌သာ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်၍ ခဏချက်ချင်း ပျက်စီးကုန်၏။ ဘဝင် ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့သည်ကား ဟဒယဝတ္ထုအတွင်း၌ မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ်၍ မပြတ်မစဲ အမြဲ ချုပ်ပျက်ကုန်၏။ အာရုံသစ် ထိခိုက်လာမှသာ ထိုဘဝင်အယဉ် ပြတ်ခွင့် ရှိချေသည်။

သဏ္ဌာန်နှင့် သန္တတိ

ကိုယ်သဏ္ဌာန် ဆိုသည်ကား လက်သဏ္ဌာန်၊ ခြေသဏ္ဌာန်၊ မျက်နှာ သဏ္ဌာန်၊ ရင်၊ ဝမ်း၊ ပေါင်၊ ခါးသဏ္ဌာန် စသော အမျိုးမျိုးသော သဏ္ဌာန် တို့ကို ဆိုပေသတည်း။

နာမ်ခန္ဓာတို့မှာကား ပုံသဏ္ဌာန် မရှိ၊ အစဉ်သန္တတိသာ ရှိ၏။ မြင်မှု အစဉ်သည် ဒဿနသန္တတိ မည်၏။ ကြားမှု အစဉ်သည် သဝနသန္တတိ မည်၏။ နံမှု အစဉ်သည် ယာယနသန္တတိ မည်၏။ လျက်မှု အစဉ်သည်

သာယာနသန္တတိ မည်၏။ တွေ့ထိမှု အစဉ်သည် ဖုသနသန္တတိ မည်၏။
ကြုံမှု အစဉ်သည် စိန္တနသန္တတိ မည်၏။ ဤသို့ စသည် ဆိုလေ။

သဏ္ဌာန် သန္တတိကို အတ္တထင်ပုံ

အကြင်သူတို့သည် ထိုထို ကိုယ်သဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးနှင့် ထိုထို နာမ်အစဉ် သန္တတိ အမျိုးမျိုးကို သိသာကြကုန်၏။ ထိုသဏ္ဌာန် သန္တတိတို့၏ အထည်ကိုင် ဝတ္ထုရင်းဖြစ်သော အထူးထူးသော ရုပ်ဓာတ် တရား နာမ်ဓာတ် တရားတို့ကို မသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုရုပ်ဓာတ်၊ နာမ် ဓာတ်၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်း ပျက်စီး၍ နေသော ဓာတုဇရာ၊ ဓာတုမရဏတို့ကိုလည်း မသိမမြင် မထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ထိုရုပ်သဏ္ဌာန်နှင့် နာမ်သန္တတိတို့ကိုသာလျှင် သတ္တဝါ တို့၏ အနှစ်သာရ အသားရင်း ဝတ္ထုဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ထိုသဏ္ဌာန် သန္တတိတို့ကို သတ္တဝါတို့၏ အတ္တဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

အတ္တပျောက်ပုံ

ထိုထို ရုပ်သဏ္ဌာန်၊ နာမ်သန္တတိတို့၏ အထည်ကိုင် ဝတ္ထု ရင်းဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့၏ ခက်မာမှု ပထဝီ၊ မြင်မှု ဒဿန စသော အသီးအသီးသော သဘောရင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထို ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်း ရင့်ရော်၍နေမှု ဓာတုမရဏဖြင့် ပျက်စီးချုပ်ဆုံး၍နေမှု ဓာတု ပဋိသန္ဓေဖြင့် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ်၍ နေမှုများကို လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားစွာ သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကုန်သည် ရှိသော် ထိုခဏ တိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်းချုပ်ပျက်၍နေသော ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်တရား တို့

သည် အဘယ်မှာ ရုပ်သဏ္ဌာန်၊ နာမ်သန္တတိတို့၏ အနှစ်သာရ အတ္တ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ အတ္တဖြစ်နိုင်ရန် မူကား စင်စစ် ကွာဝေးလှတော့သည်သာ ဖြစ်ချေ၏။ ဤသို့ အသိဉာဏ် ဖြစ် ပေါ်လေ၏။

ထင်စွာ ပြဆိုအံ့၊ လောကီလူတို့ အထင်အားဖြင့် သတ္တဝါသည် တစ်နေ့ပတ်လုံး အသက်ရှည်၏၊ တစ်လပတ်လုံး အသက်ရှည်၏၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အသက်ရှည်၏၊ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှည်၏၊ အနှစ်တစ်ထောင်ပတ်လုံး အသက်ရှည်၏၊ အသက်ရှည်သမျှသော တစ်သက်ပန် ကာလအတွင်း၌ သတ္တဝါ မည်သည် ခဏ ခဏ အိုသည် ဟူ၍ မရှိ၊ ခဏခဏ သေသည် ဟူ၍ မရှိ၊ ခဏ ခဏ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ သည်ဟူ၍ မရှိ၊ သတ္တဝါတို့ အနှစ်သာရ အတ္တ ပြုလုပ်ထားသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည်ကား မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက် အတွင်းမှာ ပင် အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမျှမက ဓာတုမရဏဖြင့် ချုပ်ဆုံး ပျက်စီး၏။ ကုဋေတစ်သိန်းမျှမက ဓာတုဇာတိဖြင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေ၏။

ရူပံ အတ္တာ ဧတဿာတိ ရူပတ္တော။ ဧတဿ၊ ထိုသတ္တဝါ အား၊ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်သာလျှင်၊ အတ္တာ၊ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်၊ ရူပတ္တော၊ ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်သာရ အတ္တရှိသည်မည်၏။ (ဝေဒနတ္တော စသည် တို့၌လည်း ဤနည်း အတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ။)

ဤသို့သော အနက်သဘောအားဖြင့် သတ္တဝါသည် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟုဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏၊ သညာက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ဤသို့ ဆိုခဲ့လျှင် သတ္တဝါမည်သည် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အို၍နေ၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သေ၍နေ၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပဋိသန္ဓေ တည်၍နေ၏ ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရောက်လေ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်းချုပ်ပျက် ဖြစ်ပွား၍နေသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကို အနှစ်အသား ကိုင်အတ္တ ပြုလုပ်၍ ထားသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်အားဖြင့် ခဏချက်ချင်း ဖြစ်ပွား၍ ပျက်စီးတတ် သော လျှပ်စစ်ရောင်တို့ကို အားကိုးတစ်ခု အနှစ်အသားပြု၍ သုံးစွဲခြင်းငှာ တစ်စုံတစ်ခုသော နေရာမှ မသင့်မလျော်လေသကဲ့သို့ ခဏ ခဏ ဖြစ်ပွားပျက်ဆုံး၍နေသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကိုလည်း အားကိုး တစ်ခု အနှစ်အသား ပြုလုပ်၍ အတ္တ ထင်မှတ်ရန်သည် အလျှင်းပင် မလျော်လေ။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တ စင်စစ် ဖြစ်လေသတည်း။ ဤကား အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ ဟူသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ် အမြွက်တည်း။

အသာမိကဋ္ဌအနက်

အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာ ဟူသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ထိုလျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခံနိုင် တည်တံ့နိုင်သော အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် လျှပ်ရောင်ကို အစိုးရသူ အရှင်သခင် ဟူ၍ မရှိထိုက်။ ထို့ကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါပိုင်ထိုက်သော လျှပ်ရောင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို လျှပ်ရောင်၏ အရှင်သခင် အနေနှင့် မှတ်၍ ငါ့လျှပ်ရောင်ဟု အစိုးတရ ပြုခြင်းငှါ မထိုက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကိုလည်း ငါပိုင်ထိုက်သော တရားတို့ ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို အရှင်သခင် အနေနှင့် မှတ်၍ ငါ၏ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ ဟူ၍

အစိုးတရ ပြုခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။ ထို့ကြောင့် အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာ ဟူသောပုဒ်အရ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တတို့သာ မည် ကုန်၏။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌအနက်

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ ဟူသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ထို လျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခိုင်ခံ့ တည်တံ့နိုင်သော အနှစ်သာရ မရှိသော ကြောင့်ပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုရှိရာသို့ လိုက်ပါနိုင်သည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါသော လျှပ်ရောင် ဟု မဆိုထိုက်သကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည်လည်း ခိုင်မြဲသော တရားမျိုးမဟုတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့မလိုက်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုခန္ဓာ ငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါ၏ဟု ထင်မြင် မှတ်ယူ ခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။

တစ်နည်းကား- ထိုလျှပ်ရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ထို လျှပ်ရောင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အကြောင်းစုနှင့်သာ ဆိုင်ပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုနှင့် မဆိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ လိုက်ခြင်း မရှိ။ ထိုသို့ အလိုသို့ လိုက်ခြင်း မရှိလေသောကြောင့်ပင်လျှင် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏ အလိုသို့လိုက်၏ဟု ထင်မှတ်ခြင်းငှါ မသင့်လေ သကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည်လည်း ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အကြောင်းစုနှင့်သာ ဆိုင်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုနှင့် မဆိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုသို့ လိုက်ခြင်း မရှိကြကုန်။ ထိုသို့ အလိုလိုက်ခြင်း မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို ငါ့အလိုသို့လိုက်၏ဟူ၍ အတွင်းထား၍ အားကိုး တစ်ခု

အနှစ်သာရ အတ္တ ပြုခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ် တရားတို့သည် အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ ဟူသော ပုဒ်အရ အနတ္တ တို့သာ မည်ကုန်၏။

အတ္တနှင့် အနတ္တကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

အတ္တနိယကို ပြဆိုခြင်း

အတ္တဿ ဣဒံ အတ္တနိယံ။ အတ္တဿ၊ အတ္တ၏။ ဣဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာ။

တစ်နည်းကား- အတ္တနာ သမ္ပန္နန္တိ အတ္တနိယံ။ အတ္တနာ၊ အတ္တနှင့်၊ သမ္ပန္နံ၊ စပ်လျဉ်းသော ဝတ္ထုစုတည်း။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်၊ အတ္တနိယံ၊ အတ္တနိယ မည်၏။

ဤသို့ ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ အတ္တနှင့် စပ်ဆိုင်သမျှသော သဝိ ညာဏက၊ အဝိညာဏက ဝတ္ထုစုသည် အတ္တနိယ မည်၏။ ထိုဝတ္ထုစု သည်လည်း အကြင်အခါ တဏှာဖြင့် သာယာစွဲလန်း၍ ငါ၏ ဥစ္စာ ငါ၏ ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်မှ သာလျှင် အတ္တနိယ မည်၏။

အကြင်အခါ၌ မူကား ထိုသဝိညာဏက၊ အဝိညာဏက အတ္တနိယ ဝတ္ထုစုကို သာယာစွဲလန်း တပ်စွန်း ငြိတွယ်ခြင်းမရှိ လွတ်လွတ်ကင်းကင်း ရှင်းရှင်း မဓမ္မကွက်ဘဲ စွန့်လွှတ်နိုင်၏။ ထိုအခါ ထိုဝတ္ထုစုသည် အတ္တနိယ မဟုတ်ပြီ။

အကြင်ဝတ္ထုစုသည် နဂိုပကတိရင်းကပင် တစ်စုံတစ်ခု သော အတ္တနှင့်မစပ်မဆိုင် အလွတ်သက်သက် ဖြစ်၏။ တဏှာဖြင့် သာယာ စွဲလမ်းအပ်သည် မရှိ၊ ထိုဝတ္ထုစုသည်လည်း အတ္တနိယဝတ္ထု မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် အတ္တနိယ ဟူသည် အတ္တနှင့် စပ်၍ တဏှာဖြင့် သိမ်းပိုက်အပ်သော ဝတ္ထုစုပင်တည်းဟု သိသာထင်ရှားလှ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အကြင် လယ်ယာခြွေရွှေ ရွှေငွေ သားသမီး စသော ဝတ္ထုတို့၌ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ ဟူ၍ အတ္တနိယသညာဖြင့် လွန်စွာ သိမ်းပိုက်ကြ ကုန်၏။ ထိုအတ္တနိယသညာ ရှိသော ဝတ္ထုတို့၌ သာလျှင် တဏှာအရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ မနောကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတည်းဟူသော အမျိုးမျိုးသောကြောင့်ကြစိုက်မှု ဗာလုဿုက္ကတို့ကို ပြုကြရကုန်၏။ ထိုအတ္တနိယတို့အတွက် အမျိုးမျိုးသော အကုသိုလ် ပါပဓမ္မတို့ကို ဆည်းပူးကြရကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ်ပါပဓမ္မ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသည် ဗာလုဿုက္ကလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ (ဗာလုဿုက္က ဆိုသည်ကား- ဗာလာနံ ဥဿုက္ကောတိ ဗာလုဿုက္ကော။ ဗာလာနံ၊ ဘာမှန်းမသိ သောသူတို့၏။ ဥဿုက္ကော၊ အကျိုးမများ အလကားယောင်၍ အားထုတ်မှုတည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့် ဗာလုဿုက္ကော၊ ဗာလုဿုက္က မည်၏။ ဤဝိပြိုဟ်အတိုင်း အဟုတ်အမှန်ကို မသိသော သူမိုက်တို့ အကျိုးမများ အလကား ပြုပြုသမျှသော ကာယကံမျှ၊ ဝစီကံမျှ၊ မနောကံမျှတို့သည် ဗာလုဿုက္က မည်ကုန်၏။

ဝိပလ္လာသကြောင့် အတ္တနိယအထင်

သညာဝိပလ္လာသ ရှိနေသည့်အတွက် ရေမဟုတ်သော တံလှုပ်ကို ရေထင်၍ မသေမချင်း အပြင်းလိုက်၍ နေသော သမင်ကဲ့သို့ ငါ့သား မဟုတ်သည်၌ ငါ့သားပင်ဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာဝိပလ္လာသ၊ ငါ့သမီး မဟုတ်သည်၌ ငါ့သမီးပင်ဟူ၍ မှတ်မှားနေသော သညာဝိပလ္လာသ၊

ငါ၏ ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာ မဟုတ်ရာ၌ စင်စစ် ငါ၏ ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာပင်ဟု မှတ်မှား၍ နေသော သညာဝိပလ္လာသတို့၏ အတွက် ကြောင့်သာ အတ္တနိယ မဟုတ်သော ဝတ္ထုစုကို အတ္တနိယ ဟူ၍ မှတ်ထင် ကြလေကုန်သည်။

အတ္တချုပ် အတ္တနိယလည်းပြုတ်

စင်စစ်မူကား မိမိအတ္တသည်ပင် အလျှင်း မရှိလေ။ ထိုသို့ ဖြစ်၍ အတ္တနိယမှာမူကား အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပေချေတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်၌-

ပုတ္တာမတ္ထိ ဓနာမတ္ထိ၊ ဣတိ ဗာလော ဝိဟညတိ။

အတ္တာပိ အတ္တနော နတ္ထိ၊ ကုတော ပုတ္တာ ကုတော ဓနံ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

မေ၊ ငါ၏၊ ပုတ္တာ၊ သားတို့သည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ မေ၊ ငါ၏။ ဓနာ၊ ဥစ္စာတို့သည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အတ္တနိယ သညာဖြင့် လွန်စွာမှတ်မှားစွဲလန်း၍ နေမှုကြောင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက် သည်။ ဝိဟညတိ၊ တံလှုပ် ရေထင် သမင်မိုက်ငြမ်း ပင်ပန်းမောဟိုက်၍ နေကြ ကုန်၏။ အပိ၊ စင်စစ်မူကား၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အတ္တာ၊ ကိုယ်အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုတ္တာ၊ သားသည်။ ကုတော အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း။ ဓနံ၊ ဥစ္စာသည်။ ကုတောအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာ ရှိပေချေတော့အံ့နည်း။

အကြင်ဝတ္ထုတို့၌မူကား ငါ့ဟာ ငါ့ဟာဟူ၍ အတ္တနိယ သညာမရှိ။ တစ်စုံတစ်ရာ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ။ ထိုသို့ အတ္တနိယသညာ ကင်းပြီးသော ဝတ္ထုတို့၌ တဏှာအရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ မနောကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတည်း

ဟူသော အမျိုးမျိုးသော ဗာလုသုက္ကတို့ကို မပြုကြကုန်၊ အတ္တနိယ အတွက် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ရန် အခွင့်မရှိ၊ ဤသို့ ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌအားဖြင့် ထင်ရှား၏။

အကြင်သူတို့အား အတ္တဒိဋ္ဌိ ထင်ရှား၏၊ ထိုသူမှာသာလျှင် အတ္တနိယ ရှိ၏၊ အကြင်သူတို့မှာကား အတ္တဒိဋ္ဌိ မရှိလေ၊ ထိုသူမှာကား စင်စစ် အတ္တနိယ မရှိလေပြီ၊ ထိုသူတို့မှာ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မဆိုထားဘိဦး၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ရှိသော စက္ခုသော်လည်း ငါစက္ခု ဟူ၍ အတ္တနိယ သည် မရှိပြီ။ ထို့အတူ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ မနတို့၌လည်း အတ္တနိယသည် မရှိပြီ။ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ စသော တရားတို့၌လည်း အတ္တနိယ သည် မရှိပြီ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော သူတို့သည် သားမယားကို မွေးမြူကြကုန်သော်လည်း တဏှာမျှဖြင့်သာလျှင် ထိုသားမယား ဥစ္စာ ရတနာတို့ကို မိမိ ဥစ္စာပြု၍ သိမ်းဆည်းကြကုန်၏၊ အတ္တနိယသည်ကား မရှိကုန်ပြီ။

အရိယာဘုံသားများ

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဇ္ဈတ္တဝတ္ထု၊ ဗဟိဒ္ဓဝတ္ထု ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အပါယ်သို့ သွားရန် အပါယ် ဂါမိကံတို့ကို အိပ်မက်အတွင်းတွင်မှသော်လည်း မပြုကြကုန်၊ ယုတ်မာသော အဖို့သို့ သွားရန် ဟိန ပက္ခဂါမိကံတို့ကိုလည်း အိပ်မက်အတွင်းတွင် မှသော်လည်း မပြုကြကုန်ပြီ။

ကမ္ဘာများစွာတို့ ကာလပတ်လုံး လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့ စည်းစိမ်တို့ကို တင်းတိမ်အောင် ခံစား စံစားကြကုန်လျက် သဥပါဒိသေသ အရိယာဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ပုထုဇ္ဇန်အန္တယ် ပုထုဇ္ဇန်ဇာတ်ဟု ဆိုအပ်သော လောကီဘုံသို့ တစ်ဖန် ပြန်လာခွင့် မရှိကုန်ပြီ။ စင်စစ် အထက်မဂ်သို့ကိုင်းရှိုင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ (သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ဆိုသည်။)

အကြင်အခါ၌ ဒုတိယဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုဒုတိယဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင် အားထုတ်၍ ဒုတိယဖြစ်သော လောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကြ ကုန်၏။

ထိုဒုတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်၍လည်း ကမ္ဘာများစွာ ကာလပတ်လုံး ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားစံစားကြကုန်၏။

အကြင်အခါ၌ တတိယ ဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုတတိယအနာဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင် အားထုတ်၍ တတိယဖြစ်သော လောကုတ္တရာဘုံသို့ ဆိုက်ရောက်ကြပြန်ကုန်၏။

ထိုတတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်၍လည်း ကမ္ဘာများစွာ ကာလပတ်လုံး ဗြဟ္မာမင်းကြီး စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား စံစားကြ ပြန်ကုန်၏။

အကြင်အခါ၌မူကား ထိုခံစား၍ နေရသော ဗြဟ္မာ ချမ်းသာကြီးတို့ကိုပင်လျှင် တင်းတိမ်အားရ၍ သာယာဖွယ်မရှိ၊ တံတွေးပေါက်အတိကဲ့သို့ လွန်စွာစက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ စတုတ္ထဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို ဖြစ်စေ၍ အထွတ်အထိပ်ဆုံး ဖြစ်သော စတုတ္ထလောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ စတုတ္ထလောကုတ္တရာဘုံသား ဖြစ်သောအခါ အထက်၌ တိုး၍ ပြုလုပ်ဖွယ် ကိစ္စ မရှိတော့ပြီ။ စင်စစ် ကိစ္စတုံးပြီးသော ဒီဏာသဝဒက္ခိဏေယျ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အဖြစ်ကို ရကြလေကုန်၏။

ထိုစတုတ္ထလောကုတ္တရာဘုံ၌လည်း ကမ္ဘာများစွာ အငြိမ်းစား ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် တည်၍ အသက်ကုန် ဆုံးလေသောအခါ၌ ခန္ဓာငါးပါး

ကို အကြွင်းမဲ့ ပစ်စွန့်ပြီးလျှင် နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း မရှိသော အနုပါဒိသေသ ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက် ကြလေကုန်၏။

ဤစကားရပ်၌ ရှေးဦးစွာ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုနှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရအပ် ရောက်အပ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သည် သုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် မည်၏။

အဘယ်ကြောင့် သုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်သနည်းဟူမူ ဆိုခဲ့ပြီး သော မနုဿဘဝ မနုဿခန္ဓာ၊ ဒေဝဘဝ ဒေဝခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာဘဝ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့နှင့် အချို့သော ကိလေသာတို့၏ အကြွင်းအကျန် ရှိသေးစဉ် အခါ၌ ရောက်အပ်ရအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဖြစ်လေသောကြောင့် သုပါဒိ သေသ နိဗ္ဗာန်မည်၏ ဟူလို။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘဝခန္ဓာ ကိလေသာတို့၏ တစ်စုံတစ်ရာ မျှ အကြွင်းအကျန်မရှိဘဲ အဆုံးစွန်၌ ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်၏။

ထိုနှစ်ပါးသည်လည်း သဘောအားဖြင့် အပြားမရှိ၊ အသင်္ခတ အမတဓာတ်တစ်ခုသာ ဖြစ်၏။ ဥပါဒိစွန်း ဘင်္ဂစွန်း မရှိသဖြင့် ရှေ့နောက် အစွန်း အမြိတ်ကင်းသော အနိမိတ္တတရားသည် နှစ်ပါးဟူ၍ မပြားသင့် ချေ။

အတ္တနိယကို အမြွက်မျှပြဆိုခြင်း ပြီး၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ၅-ပါး

ယခုအခါ၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်လို သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ပြဆိုလတ္တံ့သော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးတို့ကို

မိမိတို့၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ရမိအောင် အားထုတ် ရာ၏။
သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးကား-

- (၁) ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- (၂) နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- (၃) ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- (၄) ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ
- (၅) လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဤငါးပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်လည်း သောတာ-
ပတ္တိ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂ
ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။
ဤလေးပါးကို တစ်ပါးတည်းပြု၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်မြတ်၌
ငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့သာ ဆိုခဲ့ပေသတည်း။

အမြဲရှိနေသော ကမ္မဿကတာ

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရှေ့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ကမ္မဿ ကတာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်တော်မမူသော်လည်း အနန္တ
စကြဝဠာ ကမ္ဘာအနန္တတို့၌ ထင်ရှားရှိသည်သာ ဖြစ်၏။

ဤကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး လောက၌ ထင်ရှားရှိနေသည့်
အတွက် သုဂတိဖြစ်သော လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံဟူ၍ ထင်ရှားရှိကြ
ကုန်၏။

သာဝကဗောဓိလောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သမ္မာ သမ္မောဓိ
လောင်းတို့သည်လည်း ဤကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အတွက် ကြောင့်ပင်
လျှင် ထင်ရှားတည်ရှိကြကုန်၏။

အကြင်သတ္တဝါတို့မှာ ထိုကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ရှိ၏။
ထိုသတ္တဝါတို့မှာ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတို့သည် ကင်းကွာကြ
ကုန်၏။

ဤကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လောကီဘုံကြီး၏ မျက်စိကြီး
ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပင် ရှိကြကုန်သော်လည်း အတ္တဒိဋ္ဌိ
မူကား ထိုသူတို့သန္တာန်၌ အနည်းငယ်မျှ ကင်းရှင်းခြင်း မရှိ၊ ပကတိ
အတိုင်းသာ ရှိသေး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူသော
အမည်စုသည် တရားကိုယ် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်၏။ အမည်မျှသာ
ကွဲလေသည်။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိသည်လည်း လေးပါးအပြား ရှိပြန်၏။ လေးပါးကား-

- (၁) အတိဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ၊
- (၂) ဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ၊
- (၃) သုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိ၊
- (၄) အတိသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိ၊

ထိုလေးပါးတို့တွင် အလွန်ရုန့်ရင်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အတိ
ဩဠာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အတန်ငယ် ရုန့်ရင်းသော အတ္တ ဒိဋ္ဌိသည်
ဩဠာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။ သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် သုခုမအတ္တ
ဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အလွန်သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အတိသုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိ
မည်၏။

ထိုလေးမျိုးသော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာဉာဏဒဿန
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လောကုတ္တရ မဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သတ်
အပ်ကုန်၏။

သာသနာတွင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၄-ပါး

ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့တွင် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အသီး အသီး သဘော လက္ခဏာအားဖြင့် ကောင်းစွာ ခွဲခြား၍ သိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ထို ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အချက်ကို ကွက်ကွက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ထို ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာ ဒုက္ခလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာ ထင်ထင် သိမြင် ရှုစားသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သည် လောကုတ္တရ မဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။

ဤလေးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား သခင်တို့၏ သာသနာတော်တွင်း အခါ၌သာလျှင် ရထိုက်၏။ သာသနာပ အခါ၌ မရထိုက်ချေ။

အတိဩဋ္ဌာရိကနှင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်

အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အတ္တဟူ၍လည်း ကောင်း၊ အသက်ရှိသော ဇီဝဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍ လည်းကောင်း မှတ်ထင် စွဲယူကြကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် ခန္ဓာ ငါးပါးတို့မှ တစ်ပါး ထိုခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်ဆိုင်သော အစိုးရ အရှင်သခင် အတ္တရှိ၏ဟူ၍ မှတ်ထင် စွဲယူကြကုန်၏။ ဤသို့ စွဲလန်းခြင်းသည် အလွန်ရုန့်ရင်းသော အတိဩဋ္ဌာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။

အကြင်သူတို့မှာ နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်ရှိ၏။ ထိုသူတို့ သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိဩဋ္ဌာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားသတ်ဖြတ် နိုင်၏။

နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ နာမရူပ ၀ဝတ္ထာနဉာဏ်၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်စုသည် သဘောအားဖြင့် တူ၏။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၏ အမည်စုပေတည်း။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရည်၍ -

၁။ လက္ခဏနှင့်၊ ရသနှစ်ခု၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်၊ သိမ်း
ရန် နာမ်နှင့် ရုပ်။

၂။ လေးချက်ပိုင်ပိုင်၊ ပိုင်းခြားနိုင်က၊ သတ္တဇီဝ၊ အတ္တ
အယူ၊ ကင်းစင်ဖြူ၊ မှတ်ယူဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ -
ဟူ၍ ပရမတ္ထသံခိပ်၌ စပ်ဆိုလေသည်။

ဩဠာရိကနှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

အချို့သော သူတို့သည် ပြုလုပ်တတ်သော ကာရက သဘောရှိ၏။ ခံစားတတ်သော ဝေဒကသဘောရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်စွဲ ယူကြကုန်၏။ ဤသို့ စွဲလမ်းသော ကာရကဒိဋ္ဌိ၊ ဝေဒကဒိဋ္ဌိများသည် အတန်ငယ် ရုန်ရင်းသော ဩဠာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အကြင်သူတို့မှာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်ရှိ၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုဩဠာရိကဖြစ်သော ကာရကဒိဋ္ဌိ၊ ဝေဒကဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်လေ၏။

ထိုပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိလျှင် အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိသမဟေတုက ဒိဋ္ဌိ တို့သည် အလျှင်းပင် ကွာရှင်းကုန်၏။ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါး၊ ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်လည်း ကွာရှင်းလေကုန်၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်စုသည် သဘောအားဖြင့် တူ၏။ ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အမည်စု ပေတည်း။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရည်၍ -

ပဋိစ္စဇာတ်၊ သမုပ္ပါဒ်ကို၊ အတတ်ထင်ထင်၊ ပိုင်ပိုင်မြင်ကာ၊
ကင်္ခါယုံမှား၊ ဆယ့်ခြောက်ပါးနှင့်၊ ရှစ်ပါးဝိစိ၊ ဒိဋ္ဌိဖြာဖြာ၊
ကင်းစင်ကွာ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ-

ဟူ၍ ပရမတ္ထသံခိပ်၌ စပ်ဆိုလေသည်။

ပြဆိုအပ်ပြီးသော နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးသည် စိတ်သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ်နေသော ပရိယုဋ္ဌာန
ဩဋ္ဌာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကိုသာလျှင် ခွဲခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ
တတ်နိုင်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ခြင်းသို့ မရောက်သေးဘဲ စိတ်သန္တာန်၌
အမြဲကိန်းဝပ်၍ နေသော အနုသယသုခမ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုမူကား သတ်ဖြတ်
ခြင်းငှါ မတတ်စွမ်းနိုင်ကုန်။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယကိုလည်း မပယ်ရှားနိုင်
ကုန်သေး။

ထိုအနုသယ ဖြစ်သော သုခမ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အလုံးစုံ သော
ဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးတို့၏ ပေါ်ပေါက်ရာ အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့ ကြီးတစ်ခု
ဖြစ်၏။

သုခမဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်

အကြင်အခါ၌ အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာ
ဉာဏ် ဟုဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ် လာ၏။
ထိုအခါ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အနုသယသုခမ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ
နုသယတို့သည် ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ အလွန်သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှ
စွာသော အတိသုခမ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတို့မူကား ပြကတေ
အတိုင်းပင် ရှိကုန်သေး၏။ မချုပ်မငြိမ်းကုန်သေး။

အတိသုခုမဒိဋ္ဌိနှင့် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်

အကြင်အခါ၌မူကား လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလေးပါး တို့တွင် ပဌမဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိစခန်းသို့ ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အလွန်သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသော အခါ၌ ရှေးကပြဆိုအပ်ပြီးသော အပါယ်သို့ သွားကြောင်း အပါယဂါမိကံ၊ ယုတ်မာသော အဖို့သို့သွားကြောင်း ဟိနပက္ခဂါမိကံတို့သည်လည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ထိုအခါကာလတွင်မှ ထိုသူတို့အား မပျက်စီးနိုင် တည်ခိုင် မြဲမြံသော စတုသစ္စဉာဏ ဒဿနဓမ္မစက္ခုတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကုန်၏။ မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင် မြဲမြံသော နိယတဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သံသရာထဲ၌ ကျင်လည်ကြရကုန်သော်လည်း မပျက်စီးနိုင် တည်ခိုင်မြဲမြံသော နိယတသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ နိယတသီလ၊ နိယတသမာဓိ၊ နိယတ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အမျိုးကောင်း၊ အနွယ်ကောင်းအဖြစ်ကိုရ၍ များလှစွာသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ် အခြွေအရံတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော နိယတအရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာ သူတော်သူမြတ် တို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်သော စတုသစ္စဉာဏီ မဟာဂန္ဓာရီ ဝိဇ္ဇာဓိရ်ကြီးတို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။

ဤကား ပဌမလောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကုန်သော အညံ့ စားသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရအပ် ခံစားအပ်သော သာသနာတော်၏ အကျိုးကျေးဇူး ကြီးပေတည်း။

သိဒ္ဓိလမ်း သံခွက်ဥပမာ

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ တစ်ယောက်သော ယောက်ျား သည် အနှစ်များစွာ ကာလပတ်လုံး သံချေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံထူထပ်၍ နေသော အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသော သံခွက်တစ်ခုကို ရလေသတတ်။ ထို ယောက်ျားသည် ရှေးဦးစွာ တခဲနက် ထူထပ်လှစွာသော သံချေးတို့ကို ဆောက်ဖြင့် ထိုးခွာလျက် သုတ်သင်လေ၏။ ထိုအခါ မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော သံသားကို မြင်လေ၏။ ထို့နောက် နှစ်ကြိမ်မြောက်တွင် မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို ကျောက် မှုန့် အုတ်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ သုတ်သင် ဆေးကြောပြန်၏။ ထိုအခါ ဖြူသော အရောင်အဆင်းရှိသော သံသားကို မြင်လေ၏။ ထို့နောက် တစ်ဖန် သိမ်မွေ့သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို သိမ်မွေ့ နူးညံ့ လှစွာသော ကျောက်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်သုတ်သင်လျက် အထူး စင်ကြယ် ဖွေးဖြူအောင် ပြုလေ၏။ ထိုအခါ သံခွက်၌ သောင်းကျန်း ထကြွ၍ နေသော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေးတို့သည် ကင်းဝေးစင်ကြယ် လေကုန်၏။

ထိုသို့ ပြင်ဘက်တွင် ထကြွဖြစ်ပေါ်ကာနေသော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေးတို့ ကင်းစင်လေကုန်သော်လည်း သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ်အနေအားဖြင့် ကိန်းဝပ်၍ နေကုန်သော သုခုမ အညစ်အကြေး၊ အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည်မူကား နဂိုရံ ပြကတေ့အတိုင်းသာ ရှိကုန်သေး၏။ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်သေး။ ထိုအနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် ကိန်းအောင်း၍ နေကုန်သော သုခုမအညစ်အကြေး၊ အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့ မည်သည် ကြမ်း တမ်း ရုန့်ရင်းသော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေးတို့ ပေါ်ပေါက်ရန် အမြစ်

မူလ ဗီဇမျိုးစေ့တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ရံတစ်ခါ ရေဖြင့် စွတ်စိုအပ်သည် ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ချဉ်ရေ၊ ဆားရေ၊ စသော အညစ်အကြေးဖြစ်ရန် အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ထိအပ်သည် ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ထိုသုခမ အညစ်အကြေး၊ အတိသုခမ အညစ်အကြေးတို့မှ သန့်စွမ်း ပေါ်ပေါက်ကြကုန်သော ထူထပ်လှစွာသော ဩဠာရိက၊ အတိဩဠာရိက အညစ်အကြေးတို့ဖြင့်ပြည့်၍ အလုံးစုံ မည်းနက်သော သံခွက်ကြီး တစ်ဖန် ဖြစ်၍ လာလတ္တံ့ ။

ခွက်ရှင် ယောက်ျားသည် ထိုအပေါ်ရံ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်ပြီး သော သံခွက်ကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရုန့်ရင်းလှစွာသော ဆေးရည်၊ ဓာတ်ရည် တို့၌ စိမ်ထုံ၍ လုံ၌ ထည့်ပြီးလျှင် မီးပြင်းတိုက်၍ ဖုတ်လေ၏။ ထိုအခါ သံ၏ အတွင်း၌ တည်ရှိကုန်သော အတော်အတန် နူးညံ့သော သုခမ အညစ်အကြေးတို့သည် ကင်းစင် ပျောက်ကင်းကြကုန်၏။ အလွန်တရာ သိမ်မွေ့လှစွာကုန်သော အတိသုခမ အညစ်အကြေး တို့သည်မူကား နဂိုရံပြကတွေအတိုင်းပင် ရှိကုန်သေး၏။ မကင်း မရှင်းသေး၊ အညစ်အကြေး ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းနှင့် ပေါင်းဆုံမိ ပြန်လျှင် တစ်ဖန် အညစ်အကြေး ပေါ်ပေါက်အောင် ပြုကုန်လတ္တံ့ သည်သာ ဖြစ်၏။

စင်စစ်မူကား ထိုခွက်ရှင် ယောက်ျားသည် သုခမ အညစ်အကြေး ကင်းစင်ပြီးသော သံခွက်ကို အလွန်ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိ သော ဆေးရည်၊ ဓာတ်ရည်တို့၌ ခုနှစ်ရက်၊ ခုနှစ်ညတို့ပတ်လုံး စိမ်ထုံ၍ ကြီးလှစွာသော မီးကျိုးစဉ်း ခုနှစ်ရက်၊ ခုနှစ်ညတို့ ပတ်လုံး အပြင်းအထန် ဖုတ်လေ၏။ ထိုအခါ၌ မူကား အလုံးစုံသော အတိသုခမ အညစ်အကြေး တို့သည် အကြွင်းမဲ့ ကုန်ဆုံး ပျောက်ကင်းကြလေကုန်၏။ ထိုအခါမှ စ၍

ထိုသံခွက်မှာ အညစ်အကြေး ပေါ်ပေါက်ဖွယ် မရှိပြီ၊ နိစ္စထာဝရ ပြောင်
ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပသော သံသေခွက်အဖြစ်သို့ ရောက်
လေ၏။ လရောင်၊ ကြယ်တာရာရောင်ကဲ့သို့ ရှုချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော
ခွက်အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသံသေခွက်၌ ထောပတ်၊ ပျား၊ သကာတို့ကို ထည့်ပြီး လျှင်
သံသေဓာတ်ဖြင့်ထုံ၍ သုံးဆောင် စားသောက်လျှင် အနာရောဂါ ကင်းရှင်း
လေ၏။ အိုမင်းသည်ဟူ၍ မရှိ၊ အသက်ရှည်စွာ တည်နေ၍ အာယုသိဒ္ဓိ
လမ်းကို ပေါက်ရောက်လေ၏။ အားခွန်ဗလ ကြီးမား၏။ ထိုသံသေကို
ဆောင်လျှင် အလိုရှိသမျှ ပြီးစီးနိုင်၏။

ဥပမာ ဥပမေယျဟင်္ဂပြပုံ

ဤဥပမာစကားရပ်၌ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး
တစ်ခဲနက် ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေးရှိသော သံခွက်ကဲ့သို့
အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး တန်းလန်းရှိနေသော ပကတိ
ပုထုဇ္ဇန်သတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေးတို့ကို ဆောက်ဖြင့် ထိုးခွာ၍
စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ ဣဿရ နိမ္မာန
ဟေတုဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်
ခွာဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

တစ်ဖန် မည်းနက်သော အပေါ်ရံအညစ်အကြေးတို့ကို ကျောက်
မှုန့်၊ အုတ်မှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတိ
ဩဠာရိက ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့်
ခွာဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့ကို မှတ်အပ်၏။

တစ်ဖန် သိမ်မွေ့သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို သိမ်မွေ့သော နူးညံ့လှစွာသော ကျောက်နုမှုန့်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတန်ငယ်ရုန်းရင်းသော ဩဠာရိကပရိယုဋ္ဌာန အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွာဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

အဖန်ဖန် ရုန်းရင်းသော ဆေးရည်၊ ဓာတ်ရည်တို့၌ စိမ်ထုံ၍ မီး၌ ဖုတ်ပြီး၍ သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် ကိန်း အောင်းနေသော သုခုမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံခွက်ကဲ့သို့ သုခုမဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွာဖျက်၍ တည်နေသော သူတို့ကို မှတ်အပ်၏။

တစ်ဖန် ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော ဆေး ရည်၊ ဓာတ်ရည်တို့၌ ခုနစ်ရက်၊ ခုနစ်ည၌တို့ပတ်လုံး ကြီးစွာသော မီးကျီးစု၌ ဖုတ်၍ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံသေခွက်ကဲ့သို့ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို လောကုတ္တရ မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွာဖျက်၍ လောကုတ္တရာတို့၌ တည်နေသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။

ဤကား သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကို အစဉ်အတိုင်းပြဆိုသော စကားအမြွက်တည်း။

တိုက်တွန်းချက်

ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သာသနာအကျိုးစီးပွားတို့ကို လိုလား တောင့်တသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဤငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကိုယ်တွေ့၌ ရမိအောင် အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့တွင် ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်ကို ရှေးက ထင်ရှားစွာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အစီအရင်

နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြုလုပ်အားထုတ်လိုသော သူသည် များစွာသော နာမ်တရားတို့တွင် အကြင်အကြင် နာမ်တရားသည် ထင်ရှား၏။ ပဓာနဖြစ်၏။ နာမ်တရား အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်လည်းဖြစ်၏။ ထိုထင်ရှားသော ပဓာန သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ နှလုံးသွင်း အပ်၏။

ထိုသို့ ပဓာန ပါကဋ ညဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကို သိမ်းဆည်းလိုက်သည်ရှိသော် ကြွင်းသော နာမ်တရားတို့သည်လည်း အန္တောဂဓ ဖြစ်လေကုန်တော့၏။ အသီးအခြား သိမ်းဆည်းဖွယ် မရှိပြီ။

ထိုစကား မှန်၏။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၌ ဖဿ အာဟာရ တစ်လုံးကို ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်လျှင် ဝေဒနာသုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီးစီးကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။

မနောသဉ္စေတနာဟာရ တစ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင် နိုင်လျှင် တဏှာသုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီးမြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

ဝိညာဏာဟာရတစ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်နိုင်လျှင် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီးစီးကြောင်းကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

(ဤအာဟာရသုံးပါး အစီအရင်ကို ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော အာဟာရဒီပနီမှာ ကြည့်၍သိလေ။)

မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ် ပါဠိတော်မြတ်၌လည်း ဝေဒနာတစ်ခု ပိုင်နိုင်လျှင် ကိစ္စပြီးမြောက်ကြောင်းကို သိကြားမင်းအား ဘုရားဟောတော်မူ၏။

(ဝေဒနာအကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ၊ အနတ္တဒီပနီကျမ်း တို့၌ ယူလေ။)

ဤသို့လျှင် နှလုံးသွင်းရန် နာမ်တရားတစ်ခုတည်းကို မူတည်၍ ဟောကြား ညွှန်ပြတော်မူရာ သုတ္တန်ပါဠိတော်တို့သည်လည်း များစွာပင် ရှိကုန်၏။

ရုပ်တရားကို နှလုံးသွင်းရာ၌လည်း ထင်ရှားသော ဓာတ် လေးပါး တို့ကို နှလုံးသွင်းလျှင် ကြွင်းသော ရုပ်တရားစုလည်း အန္တောဂဓ အတွင်း ဝင် ဖြစ်တော့၏။

(ဓာတ်လေးပါး အစီအရင်ကို လက္ခဏာဒီပနီကျမ်း၊ ဝိဇ္ဇာ မဂ္ဂဒီပနီ ကျမ်း၊ သောမနဿုပေက္ခာဒီပနီကျမ်း၊ ဘာဝနာဒီပနီကျမ်းတို့၌ ထင်ရှား စွာ ရှိလေပြီ။)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသကထာ၌ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တွင် ဝေဖန်တော်မူအပ်သော အလုံးစုံသော နာမ်တရား၊ ရုပ် တရားတို့ကိုထုတ်၍ အလွန်ကျယ်ဝန်းလှစွာသော နာမရူပပရိဂ္ဂဟ အစီ အရင်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြအပ်သော နာမရူပပရိဂ္ဂဟ အစီအရင်သည် အလွန်တရာ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်ကုန်သော အဘိဓမ္မာဓရ ဝိသေသပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာသာဖြစ်၏။ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခါစဖြစ်သော အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာ မဟုတ်။

ထိုစကားမှန်၏။ ကုသိုလ် အစရှိသောတရား၊ ခန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဝေဖန်၍ ပြရာဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ် တော်ကို ဤလူ့ဘုံလောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မမူချေ။ တာဝတိံသာ နတ်တို့ရွာ၌သာ ထိုအဘိဓမ္မာပိဋကဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဤလူ့ပြည်၌ကား အကြင်သူသည် အကြင်မျှလောက်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း၍ လောကုတ္တရာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ကို ပေါက်ရောက် ထိုးထွင်းနိုင်၏။ ထိုသို့ လောကုတ္တရာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်သို့ ထုတ်ဖော်ဟောကြားတော်မူ၏။ ရုပ်တရား နာမ်တရား ရှိသမျှ တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ကုန်စင်အောင် ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူသည် မဟုတ် ချေ။

သုတမယဉာဏ်ကို အားထုတ်ဆည်းပူးစဉ် အခါ၌မူကား အလုံး စုံသော အဘိဓမ္မာပိဋကတ်လာ ဒေသနာတော်များကို အကုန်အစင် သိသင့်သိထိုက်၏။ ဝိပဿနာဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရန် နာမ်တရား ရုပ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်း ရှုဆင်ခြင်သောအခါ၌မူကား အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ် ရှိသမျှကို တတ်ကျွမ်းမှသာ မဟုတ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တ နိကာယ်တို့၌ ဟောတော်မူသော သုတ္တန်နည်းဖြင့် နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ကို ထူထောင် အားထုတ်ရာ၏။

ထိုသို့ အားထုတ်သော သူသည်လည်း နာမရူပပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ကို ပေါက်ရောက် ထူထောင်ပြီးရှိသော ဆရာကောင်းထံမှ နည်းကို ယူပြီး မှသာလျှင် အားထုတ်ရာ၏။ ထိုသို့မဟုတ် မိမိထင်တိုင်း ဉာဏ်စွမ်းကို အားကိုး၍ အားထုတ်ခဲ့လျှင် အလွန် ကြာမြင့်မှသော်လည်း မိမိထင်တိုင်း ပေါက်ရောက်နိုင်ရာ၏။ မပေါက်မရောက်ဘဲ သော်လည်း ရှိတတ်ချေ၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အစီအရင်

ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်၌လည်း “အာဟာရ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော” အစရှိသော သုတ္တန် ပါဠိတော် တို့နှင့်အညီ အာဟာရ ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်ပွားရ၏။ ဖဿ ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပွားရ၏။ နာမ်ရုပ်တရားတို့ ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ဝိညာဏ်

ဖြစ်ပွားရ၏။ စက္ခု ရူပါရုံ နှစ်ပါးတို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ နည်းအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ဖြစ်ပေါ်ရင်း အကြောင်းတို့ကို သိမ်းဆည်း ရာ၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်အစီအရင်

ဝိပဿနာဉာဏ်ဒဿန အစီအရင်၌လည်း အာဟာရ ချုပ်မှု ကြောင့် ရုပ်တရားတို့လည်း အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ရ၏။ ဖဿ ချုပ်မှုကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ရ၏။ သင်္ခါရချုပ်မှုကြောင့် ဝိညာဏ်ချုပ်ရ၏။ ဝိညာဏ်ချုပ်မှု ကြောင့် နာမ်တရားတို့ ချုပ်ရကုန်၏။ နာမ်တရားတို့၏ ချုပ်မှုကြောင့် သဠာယတနချုပ်၏။ သဠာယတန ချုပ်မှုကြောင့် ဖဿ ချုပ်ရ၏။ ဖဿ ချုပ်မှုကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ရ၏။ ဝေဒနာချုပ်မှုကြောင့် တဏှာချုပ်ရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားတို့ ချုပ်ပျက်တိုင်း ချုပ်ပျက်တိုင်း အကျိုးတရားတို့၏ အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်ပုံကို သိလေ။

“ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ” ဟူသည်နှင့်အညီ အကြင်တရား သည် စင်စစ် အနိစ္စဖြစ်၏။ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော တရားသည် သုခဟူ၍ တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိ၊ စင်စစ်ဒုက္ခအတိသာ ဖြစ်၏။

“ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္ထာ ” ဟူသည်နှင့်အညီ အကြင် တရားသည် စင်စစ် ဒုက္ခအတိသာ ဖြစ်၏။ ထိုဒုက္ခအတိ ဖြစ်သော တရားသည် မိမိ၏ အနှစ် သာရ ကိုဝ်- အတ္တဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရား မဟုတ်ချေ။ ထိုဒုက္ခအတိသာ ဖြစ်သော တရားသည် မိမိအလိုသို့ လိုက်သော တရားဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရားမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် အနတ္တစင်စစ်သာ ဖြစ်ချေ၏။

(ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်သည် ကျေးဇူးရှင်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား တော်မူအပ်သော ကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်တို့၌
များစွာပင် ရှိလေပြီ။)

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

နိဂုံးဂါထာများ

- (၁) တောယေနာ လိမ္မနံ ပဋ္ဌံ၊
သေလော ဝါတေသ္မ ဖန္ဒနော။
သဒ္ဓေသ္မသန္တသောသီဟော၊
လယ်တီထေရောဟိ ဓီတိမာ။
- (၂) ဓမ္မနာဒိ ဥန္နာဒေန္တော၊
သသိသော သော တဟိံ တဟိံ။
သဉ္ဇရံ သမ္ပတ္တော ဒါနိ၊
သုဝဏ္ဏဘူမိ နာမကံ။
- (၃) သတ္တန္တဒွေကသင်္ကေတော၊
ဟာယနောဇ္ဇ ခယင်္ဂိတော။
အယဉ္ဇ နိဋ္ဌိတာ တမ္ပိ၊
စိတ္တကာဠုမ္ပိ အဋ္ဌမေ။
- (၄) သင်္ခါရာ မမ သင်္ကန္တာ၊
ဝယောဝုဒ္ဓိဂတာ ပုန။
ပုရေမရာမိ ပုညံ တံ၊
သုလဒ္ဓိံ ပသုတံ ဝတ။

- (၅) ပုညေနတေန ထေရော နော၊
စန္ဒော ဇနောဠုသေဝိတော။
တမော ဘေတွာ ပဘာသေတု၊
သီတသဒ္ဓမ္မရံသိမာ။

(၁) တောယေန၊ အာရုံငါးပါးတည်းဟူသော ရေဖြင့်၊ အလိမ္မနံ၊
လိမ်းကျက်ပ်ငြိခြင်း မရှိသော၊ ပဒ္ဓံ၊ ပဒုမာကြာပန်း ဟူသည်၊ မိတိမာ၊
တည်ကြည် ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်မူပေသော၊ လယ်တီ ထေရောဟိ၊
လယ်တီမဟာထေရ် မြတ်ကြီးပေတကား။ ဝါတေသု၊ လောကဓံတရား
ရှစ်ပါးတည်းဟူသော လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့ကြောင့်၊ အဖန္တနော၊ ယိမ်းယိုင်
တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော၊ သေလော၊ ကျောက်တောင် ကြီးဟူသည်၊ မိတိမာ၊
တည်ကြည်ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်မူသော၊ လယ်တီထေရောဟိ၊
လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်ကြီးပေတကား။ သဒ္ဓေသု၊ သူတစ်ပါးတို့၏
ပြောဆိုကြဟန် စကားသံတို့ကြောင့်၊ အသန္တသော၊ တုန်ရွံ့လန့်ထိတ်
ကြောက်စိတ် ကြောက်သွေးမရှိသော၊ သီဟော၊ ကေသရီဇာတ်
ခြင်္သေ့မြတ်ကြီး ဟူသည်၊ မိတိမာ၊ တည်ကြည်ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်
မူသော၊ လယ်တီထေရောဟိ၊ လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်ကြီးပေတကား။

ဤဂါထာကိုကား-

သီဟောဝ သဒ္ဓေသု အသန္တသန္တော၊
ဝါတောဝ ဇာလမ္ပိ အသဇ္ဇမာနော၊
ပဒ္ဓံဝ တောယေန အလိမ္မမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။
ဟူသော သုတ္တနိပါတ် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်ပါဠိတော်။

သေလော ယထာ ဧကဋ္ဌနော၊ ဝါတေန န သမီရတိ။

ဧဝံ နိန္ဒာပသံသာသု၊ န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိတော်တို့ကို မှီ၍ ရေးသားပေသတည်း။

(၂) သသိသော၊ နောက်လိုက် နောက်ပါ သံဃာတပည့် အပေါင်း နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူသော။ သော၊ ထို ခြင်္သေ့မင်းကြီးသဖွယ် လယ်တီ မဟာထေရ် မြတ်သည်။ ဓမ္မနာဒံ၊ တရားတည်းဟူသော ဟောက်ဟိန်း ကျူးရင့်သံကို။ ဥန္နာဒေန္တော၊ နယ်အရပ်ရပ် ပဲ့တင်ထပ်မျှ နှံ့စပ်အောင်ကြမ်း ဟိန်းရင့်ရှုတော် မူလျက်။ တဟိံ တဟိံ၊ ထိုထို မြို့ရွာနိဂုံးများသို့၊ သဉ္ဇရံ- သဉ္ဇရန္တော၊ လှည့်လည် ကြွမြန်းတော်မူစဉ်၊ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ နာမကံ၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ မည်သော သထုံပြည်သို့၊ သမ္ပတ္တော၊ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။

၁၂၆၇-ခုနှစ်တွင် နောက်ပါ တပည့်သံဃာတော် အပေါင်း တို့နှင့်တကွ ထိုထိုမြို့ရွာ နိဂုံးတို့သို့ လှည့်လည်ကြွရောက်တော်မူလျက် ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး တရားဓမ္မ ပြသဟောပြောတော် မူကြောင်းအမြွက်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ နိဿယနိဂုံးတွင်လည်း ရေးသား အပ်ပြီ။

၁၂၆၇-ခု တပေါင်းလဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့မှ ပင်လယ် လမ်းခရီးဖြင့် မီးသင်္ဘော စီးနင်းတော်မူ၍ မော်လမြိုင်မြို့သို့ ကြွတော်မူပြီး လျှင် တရားဓမ္မ ပြသဟောပြောတော်မူ၏။

၁၂၆၇-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆုတ် ၂-ရက်နေ့တွင် မီး သင်္ဘောဖြင့် သထုံမြို့သို့ ကြွရောက်၍ တရားဟောတော်မူ၏။

ထိုသထုံမြို့သည် မဇ္ဈိမဒေသ ပါဠိလိပုတ်နေပြည်တော် ကြီး၌ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးစိုးစံတော်မူစဉ် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ

အများရှိသော တစ်ထောင်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ တတိယ သင်္ဂါယနာတင်ပြီး၍ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်အရှင်မြတ် သည် ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနသို့ သာသနာပြု စေလွှတ်ရာ တိုင်းပြည်တို့တွင် တစ်ခုအပါအဝင် အရှင်သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရမထေရ် ၂-ပါးတို့ ကြွ ရောက်၍ သာသနာပြုရာ သုဝဏ္ဏဘူမိ တိုင်းကြီး ပင်တည်းဟူ၍ ပြောဆို စမှတ် ပေါရာဏစကား ထင်ရှားရှိ၏။

ဤသထုံမြို့၌ ရှေးမင်းတို့ တည်ထားပြုလုပ်ခဲ့သော ကျုံးဟောင်း၊ မြို့ရိုးဟောင်းများလည်း ယခုတိုင် တည်ရှိသေး၏။ ရဟန္တာအရှင်မြတ် တို့နေရာ ကျောင်းတိုက်တာဟောင်းများကိုလည်း တွေ့မြင်ရသေး၏။

သုဝဏ္ဏဘူမိ ဟူသောအမည်သည် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ မှလာသော အမည်ဖြစ်၏။

မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ကား ၎င်းသထုံမြို့ကို သုဓမ္မပုရဟူ၍ ခေါ်ဆို ရေးသား၏။

သုဓမ္မဟူသော ပါဠိဘာသာစကားသည် မြန်မာဘာသာ အားဖြင့် သုဓမ္မဟု ဖြစ်၏။ ရှေးစာဟောင်းတို့၌ သုဓမ္မမြို့ဟူ၍ပင် ရေးစမှတ် ပြုကြ၏။

နောက် ကာလရှည်လျားသဖြင့် သုဓမ္မ ဝေါဟာရမှပြောင်း၍ သထုံ ဖြစ်လေသည်။

(၃) စိတ္တကာလမှီအဋ္ဌမေ၊ တန်ခူးလဆုတ် ၈-ရက် မြောက်ဖြစ် သော၊ အဇ္ဈ ယခုနေ့၌မူကား၊ သတ္တစ္ဆဒွေကသင်္ကေတော၊ မြန်မာဝေါဟာ ဂေါဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၇-ခုဟူ၍ သမုတ်မှတ်သား အပ်သော၊ ဟာယနော၊ နှစ်သည်၊ ခယင်္ဂီတော၊ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ချေပြီ။ အယဉ္ဇ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကျမ်းသည်လည်း၊ တမှီ၊ ထို ၂၆၇-ခုနှစ်အကုန် သထုံမြို့တွင် ရှိဆဲအခါ၌၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

(တန်ခူးလဆုတ် ၈-ရက်နေ့သည် ၁၂၆၇-ခုနှစ် ကုန်သော နေ့ ဖြစ်၏။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်း ပြီးစီးသောနေ့လည်း ဖြစ်၏။ ဤနေ့သည် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်တကွ ငါတို့ ခေတ္တတည်ရှိ နေထိုင်ဆဲ အခါလည်း ဖြစ်၏။)

(၄) မမ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတဟူ၍ ပညတ်သမုတ်အပ်သော ငါ၏၊ သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့သည်၊ သင်္ကန္တာ၊ စင်္ကြန်ပြောင်း၍ အဟောင်း ချုပ်စဲ အသစ်လဲကြကုန်ပြီ။ သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည်၊ ပုန၊ တစ်ဖန်၊ ဝယောဇုဒ္ဓိဂတာ၊ နှစ်ဟောင်းကွယ်လင့် အရွယ်ရင့်၍ ကြီးမြင့် အိုမင်းခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ကြပြန်ကုန်ပြီ။ ပုရေမရာမိ၊ စုတိသို့ ဆင်း၍ သေခြင်းသို့ ငါမရောက်မီ၊ တံပုညံ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကို ကြိုးပမ်း ရေးသားရခြင်းတည်းဟူသော ကုသိုလ်အထူးကို၊ ပသုတံ၊ ဆည်းပူး အားထုတ်ရပြီ။ သုလဒ္ဓံဝတ၊ အရတော်ကြီး တော်လေစွတကား။

(၅) ဧတေန ပုညေန၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကို ကြိုးပမ်း အားထုတ်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ ဇနောဠုသေဝိတော၊ လူပေါင်း များစွာ ကြယ်တာရာတို့၏ ကောင်းစွာ မှီဝဲအပ်သော၊ သီတသဒ္ဓမ္မ ရံသိမာ၊ ချမ်းကြည်အေးမြစွာသော သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားတည်း ဟူသော ရောင်ခြည်လည်း ရှိပေသော၊ စန္ဒော၊ ပုဏ္ဏိန္ဒူစန်း လနန်း၊ လရထားကြီးသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော၊ နော၊ ငါတို့၏၊ ယေရော၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာထေရ်မြတ်သည်၊ တမော၊ လောကဘောင်ဝယ် မိုက်အောင် ပြုတတ်သော အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက်ကြီးကို၊ ဘေတွာ၊ ဖျက်ဆီး တော်မူ၍၊ ပဘာသေတု၊ ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူပါစေလို။

လယ်တီပဏ္ဍိတေန ရစိတာယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ သမ္ပုဏ္ဏာ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်း ပြီး၏။